

- ⊕ **Fotografia:** El World Press Photo al CCCB
- ⊕ **Gastronomia:** Festival Indígenes a Perpinyà
- ⊕ **Exposicions:** Dones artistes a l'IVAM

ENTREVISTA IÑAKI EGAÑA

'HI HA UN LOBBY ESPANYOL QUE HA POSAT TOTS ELS ENTREBANCS AL DESARMAMENT D'ETA'

ANÀLISI

El cas Altsasu: l'aldarull que pot costar 375 anys a vuit joves

'LA DENUNCIANT', LA MANADA I EL NOBEL

MERCÈ IBARZ

EXCLUSIVA

Nuevas imágenes del lugar en el que "La Manada" tuvo el encuentro sexual con la joven que los ha denunciado por violación. Por primera vez van a ver la reconstrucción forense del lugar de la "agresión"

El programa 'Espejo público' titlla de 'trobada sexual' la violació en grup, un any després dels fets, que han estat per les teles durant vint-i-un mesos.

La llengua dels jutges, la teleporqueria, el sexisme quotidià, en l'any del feminisme renovat (dèiem)

Els tres jutges –dos homes i una dona—que s'han pronunciat sobre la violació (no em dona la gana d'escriure ni abús ni agressió sexual) d'una adolescent de divuit anys a càrrec de cinc homes deu anys més grans la designen, a ella, en la sentència, així: 'la denunciante'. Entre cometes. Ni tan sols li reconeixen que ha posat una denúncia en tota regla. És una 'denunciante'. Si ho llegim en veu alta, hem de remarcar-ho amb el to de veu, com fem quan diem una cosa que posem en qüestió o que en volem subratllar l'aspecte grotesc. Aquests jutges ho fan. Posen en qüestió, llancen el dubte, ironitzen la denúncia. Posant entre cometes la noia violada que ha presentat la denúncia, li neguen credibilitat.

La llengua del sistema judicial a què estem sotmesos, com bé sabem, dona ara una altra mostra de versatilitat. Un exemple més, dels molts que es poden trobar en aquesta sentència: els jutges consideren que no hi ha ni violència ni intimidació sinó 'un consentiment a través d'una situació de superioritat manifesta'. Ho poso entre cometes perquè és literal, no perquè ho interpreti ni sigui una frase ni una imatge ni un gag d'un espectacle de sàtira ni de cabaret. No ironitzo, ni ho fan els jutges. S'expressen i sentencien així.

Diria que tot deu venir perquè aquests dos homes i una dona veuen massa teleporqueria i tot el que té relació amb el sexe els sembla un espectacle pornogràfic per a distreure els instints del personal. No s'ho creuen, que tot allò va passar de debò. He vist trossos significatius de la sentència que descriuen meticulosament la violació, però els jutges no troben que n'hi hagi. Un dels jutges ha presentat un vot particular i tot, a favor de l'absolució, perquè no veu cap delictes en els noranta-sis segons, una mica més d'un minut i mig, del vídeo que un dels violadors va enregistrar amb el mòbil i que ha format part del

El jutge Ricardo González només hi veu un grup cardant en un ambient de 'jolgorio' i 'regocijo'.

'La tèbia i poruga sentència judicial davant d'un cas tan greu no és més que el mirall del caldo de cultiu de dubtes, suspicàcies i teories masclistes fastigoses que ha reforçat la teleporqueria durant 21 mesos', ens recorda Mònica Planas.

judici. El jutge Ricardo González només hi veu un grup cardant en un ambient de 'jolgorio' i 'regocijo'. Ho deixo en la llengua original per no afegir cap matís a la traducció, no fos cas que el jutge ho trobés tendenciós i m'empaperés.

Teleporqueria. És una de les millors explicacions, una argumentació analítica i sense eufemismes del perquè de tot plegat, en paral·lel al sexisme quotidià que ens envolta i del sistema jurídic patriarcal i antidemocràtic persistent. Mònica Planas, excel·lent crítica cultural, comentarista diària de televisió, analitza així el context de l'afer, la 'Cronologia televisiva de la Manada', i conclou: 'Ara aquests mateixos mitjans s'exclamen per l'aberració de la sentència judicial. Massa tard. Han sembrat el dubte durant dos anys. I, el més perillós, s'ha relativitzat i creat confusió sobre què és una violació, entrant en matisos tergiversadors i teories masclistes, per pura voluntat d'espectacle morbós. S'ha culpabilitzat la noia per anar sola pel carrer o per no resistir-se a l'agressió. La cultura de la violació en aquest país està molt normalitzada i reforçada per les televisions. En programes molt populars, la violació no és un fet sinó un entreteniment per veure qui diu la veritat i qui s'ho inventa. La tèbia i poruga sentència judicial davant d'un cas tan greu no és més que el mirall del caldo de cultiu de dubtes, suspicàcies i teories masclistes fastigoses que ha reforçat la teleporqueria durant 21 mesos.'

Escriu el nom de la Manada sense cometes. És el nom que es va donar a si mateix el grup de violadors, com si fossin un grup de zètares. Entre ells hi ha un guàrdia civil i un militar. El guàrdia civil és el que es va endur el mòbil de la víctima, el llest, per assegurar la fugida del grup. Ha estat sentenciat per això en concret a pagar 900 euros, per amagar proves (entenc), perquè s'ha considerat un furt i prou, ni tan sols un robatori. És d'altra banda l'únic acte punible pel jutge del vot particular que ha demanat l'absolució dels cinc acusats.

El vot particular del jutge González obre la via a la defensa de la Manada a argumentar el recurs que presentarà al Tribunal Superior de Justícia navarrès i posteriorment al Suprem. L'acusació popular del govern de Navarra i de l'Ajuntament de Pamplona, hi podran fer res a partir d'ara?

A la víctima l'espera un calvari més. Una exposició pública més, sostinguda i repetida, aquest any del feminisme. Perquè ho hem dit i repetit en els últims mesos, oi?, que estem entrant en una altra era de la reclamació de la igualtat entre homes i dones, com si el món estigués veritablement canviant per a les dones. Després d'un dia del llibre marcat pel 'feminisme renovat', i ara sí que ho poso entre cometes. No ens enganyem: és l'any de la sentència de la Manada i que potser no es donarà el Nobel de literatura, sacsejada l'acadèmia sueca per un escàndol d'abusos sexuals (o violacions?).

I això només en la civilitzada Europa, amb cometes o sense. 📺

PER A QUÈ SERVEIX UN LINGÜISTA?

GRUP D'ESTUDI DE LLENGÜES AMENAÇADES

«Hauríem d'interpretar el declivi de la lingüística a les llibreries com un símptoma del declivi de la lingüística?»

Carme Junyent és membre del Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades (GELA)

Fa uns dies, a l'assignatura d'introducció a la lingüística que imparteixo als alumnes de primer de filologia de la UB, comentava com el coneixement de llengües molt diferents de les nostres arran de les primeres colonitzacions havia estat entomat de maneres diferents a Europa segons la tradició de cadascú. A grans trets, podem identificar dues tradicions, representades per anglesos i francesos respectivament. Aquestes tradicions marcaran, d'una banda, l'estil de colonització lingüística de cadascú, i d'una altra, la pròpia tradició lingüística. Els anglesos es pregunten com són aquestes llengües –a banda del desenvolupament de la fonètica (recordeu el *Pigmalió*), que no deixa de ser una ciència independent de la lingüística– i aleshores comencen una gran producció de gramàtiques i diccionaris de les llengües de les colònies. Els francesos, en canvi, es pregunten què tenen en comú aquestes llengües i és a partir d'aquesta reflexió que arrenca l'estudi dels universals.

En el cas de la colonització, els anglesos parteixen del supòsit que els colonitzats no són prou bons per a parlar anglès i per això creuen que han de conrear les llengües locals. L'anglès el reserven per a una elit destinada a fer d'intermediària entre la colònia i la metròpoli, els 'intèrprets', tal com els anomenaven. Per cert, la primera novel·la de Wole Soyinka duu precisament aquest títol, *Els intèrprets*, que òbviament fa referència a aquesta elit aculturada. Els francesos (igual que espanyols i portuguesos), en canvi, segueixen el model de Roma amb el llatí i prescindeixen de les llengües locals; això fan a França amb les llengües que no són el francès.

Aquestes tendències –que van tenir els mateixos resultats pel que fa a la destrucció de llengües– es reflectien clarament fins fa pocs anys a les llibreries. La secció de lingüística d'una llibreria de Londres estava farcida de gramàtiques i diccionaris de llengües d'arreu del món. Si la llibreria era a París, hi trobaves fonamentalment teoria lingüística. Mentre els comentava això, els vaig explicar que, de totes maneres, les seccions de lingüística anaven desapareixent de les llibreries. Els anys noranta, la llibreria Mollat de Bordeus tenia una secció de lingüística impressionant que ocupava tot un pany de

La impressió més forta la vaig tenir a l'efímera Bertrand de Barcelona, on em vaig trobar els llibres de lingüística entre els d'autoajuda i els d'esoterisme

Ben segur que molts lingüistes no són capaços de fer la feina dels correctors, per bé que les consultes que ens fan més freqüentment giren al voltant de la correcció de la llengua

paret. Hi vaig tornar fa uns anys i els llibres de lingüística ja només ocupaven una prestatgeria de poc menys d'un metre d'amplada. I el mateix podria dir de tantes i tantes llibreries d'arreu que havien tingut un bon fons de textos de lingüística i llengües. Potser la impressió més forta la vaig tenir a l'efímera Bertrand de Barcelona, on em vaig trobar els llibres de lingüística entre els d'autoajuda i els d'esoterisme. No diria que fos mala fe: les seccions estaven per ordre alfabètic i els –pocs– llibres de lingüística eren a la secció de diccionaris.

Hauríem d'interpretar el declivi de la lingüística a les llibreries com un símptoma del declivi de la lingüística? Suposant que fos així, podríem dir que la lingüística ha declinat sense que acabéssim d'entendre-la. Perquè, a què es dedica un lingüista? Recordo fa uns anys que Antoni Bassas va entrevistar un lingüista prou conegut (bé, de fet, fonetista: era anglès) i li va demanar què feien els lingüistes i si ell havia inventat alguna cosa. La resposta va ser més aviat digna de la secció d'esoterisme. Aprofitant que aquells dies corria per Barcelona una *celebrity*, el lingüista va respondre: 'Miri, si ara aquest senyor (Bruce Springsteen?) es trenca una ungla, tota la premsa anirà plena del seu infortuni, mentre que jo no surto enlloc.' Jo vaig pensar que aquella era una gran oportunitat perduda per a explicar, almenys, que els lingüistes no inventem. En tot cas, descobrim.

En l'imaginari popular hi ha una mena d'associació entre lingüistes, gramàtics, filòlegs i altres especialistes dedicats a la llengua que fa que, sovint, s'intercanviïn. Si fa no fa, com si a un dentista el presentessin com a metge, o a un químic com a farmacèutic. No és que s'excloquin, però fan activitats diferents. Els darrers anys els correctors, per exemple, es fan dir lingüistes. Però ben segur que molts lingüistes no són capaços de fer la feina dels correctors, per bé que les consultes que ens fan més freqüentment giren al voltant de la correcció de la llengua. Si un lingüista no corregeix, doncs, quina és la seva feina? I si no es dedica als idiomes, què fa?

La lingüística ja té tantes branques que és difícil de respondre aquesta pregunta de manera concisa. Sigui quina sigui la resposta, l'objectiu últim del lingüista és comprendre la naturalesa del llenguatge humà. La gran diferència rau justament en el punt de partida per a assolir aquesta comprensió. A grans trets, hi ha qui creu que el llenguatge s'ha de comprendre mitjançant les llengües, i hi ha qui creu que se'n pot prescindir. Per paradoxal que pugui semblar, és un fet que una part important de la recerca en lingüística es fa prescindint de les llengües. No té res d'estrany, doncs, que un lingüista pugui no ser capaç de fer la feina del corrector. Perquè fins i tot en el cas dels qui parteixen de les llengües, pot ser que tampoc no hi hagi norma –que una llengua sigui descrita no vol dir que tingui forma escrita ni un estàndard– i en el cas que n'hi hagi pot ser que el lingüista no hi tingui competència. Hi ha molts casos de lingüistes que descriuen llengües seguint els models teòrics més refistolats, però consideren gairebé indigne crear una gramàtica per tal

La raó d'aquestes discrepàncies l'hem d'anar a buscar en un altre debat força recurrent en el gremi: la lingüística és una ciència?

Els qui volen comprendre de la manera més profunda l'ésser humà (el llenguatge ens fa humans) i gaudir alhora de les seves creacions

que la llengua pugui ser apresada i emprada a l'escola. En el seu afany de desvincular-se dels 'gramàtics', molts lingüistes han deixat desateses les comunitats amb què han treballat: ells són massa teòrics per a dedicar-se a la pràctica.

Quan es tracta de posar data a l'origen de la lingüística a la nostra cultura, hi ha qui es remunta als grecs, hi ha qui es remunta al segle XIX. Aquests situen l'inici de l'estudi científic del llenguatge a partir de la tasca dels comparatistes, que ja postulaven 'lleis'. També hi ha qui en situa l'origen en el *Curs de lingüística general* de Saussure, ja al segle XX, i també, és clar, hi ha qui considera que de lingüística no se'n pot parlar fins que apareix Chomsky. La raó d'aquestes discrepàncies l'hem d'anar a buscar en un altre debat força recurrent en el gremi: la lingüística és una ciència? I aquí ja podem entrar en una argumentació circular on primer ens cal determinar què és científic i després fer que la lingüística s'ajusti al motlle. I segons el motlle, tindrem una història o una altra.

Una altra discussió és sobre l'autonomia: aconseguir que la lingüística sigui una ciència autònoma i no vinculada com ha estat sempre a altres branques del coneixement, com ara la filosofia, la lògica, la pedagogia, etc. Però, si la lingüística es desvincula d'altres branques del coneixement, pot prescindir de les llengües, no pot dir si una cosa és normativa o no i tampoc no pot corregir: per a què serveix?

Doncs serveix per a aportar una altra mirada al llenguatge, la llengua i les llengües. Serveix per a transformar el coneixement gramatical en un instrument de comprensió de múltiples fenòmens. Serveix per a aportar arguments que demostrin que totes les llengües són iguals i que, per tant, la discriminació –a més de ser injusta– no té cap fonament que la justifiqui. Serveix per a il·luminar-nos tots amb una nova mirada que ens ajudi a comprendre les nostres llengües. Serveix per a explicar-nos que un instrument tan versàtil, capaç d'adaptar-se a tots els canvis, no pot desaparèixer sense que el trobem a faltar. Serveix per a ajudar-nos a extreure el coneixement que la humanitat ha emmagatzemat durant mil·lennis en les llengües. Serveix per a mostrar-nos que sense diversitat no hi ha intercanvi. I serveix, és clar, per fer-nos millors filòlegs, millors gramàtics, millors correctors.

L'antic Departament de Lingüística General de la Universitat de Barcelona –del qual formava part el GELA– tenia una divisa a manera de presentació: 'La lingüística, la més humana de les ciències, la més científica de les humanitats.' Aquesta indefinició que li ha provocat nombroses crisis és també un indicador de l'àmbit perfecte per a aquells que no volen renunciar a res, els qui gaudeixen tant de les matemàtiques com de la lectura d'un poema. Els qui volen conrear el coneixement tècnic i el filosòfic. I, sobretot, els qui volen comprendre de la manera més profunda l'ésser humà (el llenguatge ens fa humans) i gaudir alhora de les seves creacions. El món ens necessita encara que, potser, no ho sàpiga. ■

'NO DEIXIS EN EL TEU GENERÓS COR NI UN BRI DE RANCOR'

CARTA DE JAUME TERRIBAS A CARME FORCADELL

Carta de Jaume Terribas a l'ex-presidenta del parlament Carme Forcadell, que és a la presó d'Alcalá-Meco des del 23 de març · 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, ahora, per a fer conèixer qui són

Molt Honorable i benvolguda Sra. Carme Forcadell:

Estimada Carme, el motiu principal d'aquesta carta és desitjar-te molta salut i fortalesa d'esperit, que sé imprescindible, per a afrontar tanta ignomínia i injustícia des de fa massa temps. Ha hagut de ser precisament avui, dia de Sant Jordi, patró de la Nació catalana, que t'escrigui aquesta carta recordant l'escrit que jo llegia sempre, als meus 12 anys camí de l'escola, en el pinacle central de la Casa de les Punxes de Barcelona, immortalitzat per Puig i Cadafalch, dient: 'Cavaller Sant Jordi, patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat.'

No cal dir-te que la nostra comunicació dels darrers mesos es deu tan sols a la prudència de no afegir més dolor, si fos amatent als impulsos intel·lectuals i sentimentals per la repressió que podrien causar-te involuntàriament.

És impossible dominar el pensament propi quan se'n va més enllà de la teva digníssima persona, cap al teu estimat marit Bernat i els vostres fills, i és evident que l'esperit venjatiu i malèfic dels qui t'obliguen a malviure entre reixes no quedarà impune davant l'únic Jutge Suprem i definitiu del més enllà. T'ho dic tal com ho penso i com reflexiono davant les més íntimes tribulacions d'aquesta vida.

Actualment queden massa lluny, però constantment presents en la memòria, les llargues sessions de treball al secretariat de l'ANC i l'acompanyament posterior i sovintejat per evitar-te riscos fins a casa teva, atès que l'edat no em permet d'oblidar la lluita antifranquista de fa mig segle. La teva solitud la comparteixo en la pregària personal, per totes les persones honestes que pateixen privació de llibertat o exili, especialment els qui continuen lluitant, com poden, per la República.

Són tantes coses que s'agombolen en la memòria i en el cor, Carme, que acabo aquesta carta demanant-te que no deixis en el teu generós cor ni un bri de rancor pels qui segueixen tan injustament el camí de la repressió arbitrària, amb la mirada freda de l'odi que ells sí que conreen.

Rep tot l'afecte, respecte i agraïment personal i el de tota la meva família que comparteix ideals i neguits.

MOBILITZACIÓ INÈDITA A CATALUNYA NORD PELS PRESOS I EXILIATS

PERE MARTÍ

Pancarta al Consell del Departament dels Pirineus
Orientals . CEDIDA

La protesta per la repressió ha transcendit els cercles habituals del catalanisme, ha passat a ser més transversal políticament i ha inclòs també algunes institucions nordcatalanes rellevants* Montoro tanca la porta a millorar el finançament del transport metropolità de València*** El copríncep Emmanuel Macron podria visitar oficialment Andorra el mes de juliol**

TEMA DEL DIA

Transversal. La denúncia de la repressió i el suport als presos polítics han anat creixent aquests últims mesos a Catalunya Nord. La mobilització ha transcendit els cercles habituals del catalanisme, ha passat a ser més transversal políticament i ha inclòs també algunes institucions rellevants. Les organitzacions cíviques i polítiques que encapçalaven la reivindicació fins ara han continuat mobilitzant-se, però han vist com s'hi afegien dirigents de partits polítics estatals, com els socialistes, els comunistes i del partit governant en aquests moments, La República en marxa, d'Emmanuel Macron. Partits que no han deixat d'abraçar el jacobinisme tradicional,

però que tenen algun dirigent a Catalunya Nord que s'ha sortit del guió habitual fins ara.

L'últim exemple l'hem vist aquesta mateixa setmana, amb la pregunta que ha presentat la diputada Laurent Gayte al ministre d'Afers Estrangers francès, Jean-Yves LeDrian, criticant 'el silenci escruixidor' del govern francès sobre aquests fets i proposant que França faci de medidora entre Catalunya i Espanya. Una de les coses més interessants de la pregunta de la diputada del partit de Macron és que remarcava que el referèndum no era autoritzat però que es va fer sense violència, desmentint el relat que fa de l'1-O la justícia i el govern espanyols.

La mobilització ha transcendit els cercles habituals del catalanisme

Els socialistes de Catalunya Nord denuncien la repressió, demanen la llibertat dels empresonats i participen en concentracions al carrer

Uns dies abans, la presidenta del Consell del Departament dels Pirineus Orientals, la socialista Hermeline Malherbe, havia fet una crida als càrrecs electes nord-catalans a mobilitzar-se per la democràcia al sud de Catalunya. Molt crítica amb l'orientació que ha pres el conflicte, la socialista va fer-los una apel·lació oficial a 'unir i oferir la seva força' per exigir la fi de la 'violència policíaca', l'alliberament dels dirigents polítics empresonats i exiliats i la represa del diàleg entre Madrid i Barcelona. Pocs dies després, a la façana del departament, hi havia una pancarta amb el lema 'Pel respecte de les llibertats i els drets fonamentals' escrit en català i en francès. Envoltant la pancarta, dos llaços grocs, un a cada cantó. Aquest edifici cèntric, vora el Castellet, és al costat de la Prefectura, la representació de l'estat francès a Catalunya Nord. Una pancarta que no hi és pas, a moltes seus d'institucions catalanes del sud.

Però on el contrast és més notable és entre els partits nord-catalans i els del sud, especialment entre els socialistes. Mentre que a Catalunya Nord denuncien la repressió, demanen la llibertat dels empresonats i participen en concentra-

cions al carrer, com la del passat 21 d'abril a Perpinyà, els del sud avalen el 155, s'inhibeixen dels seus companys d'escó empresonats o exiliats i les manifestacions on van no són per demanar-ne la llibertat sinó per aplaudir-ne l'empresonament i reivindicar la unitat d'Espanya. Tot i que hi ha batlles i regidors del PSC que no comparteixen aquesta línia, de moment la direcció no passa de demanar diàleg i de reunir-se sempre 'en privat' –vol dir sense premsa– amb els familiars d'algun pres, no tots. Fins i tot, hi ha socialistes de fora de Catalunya Nord, com la presidenta de la regió d'Occitània, Carole Delgà, que s'han solidaritzat amb Catalunya. En un piulet recent, Delgà expressava el suport 'a la mobilització dels electes dels Pirineus Orientals en la defensa de les llibertats fonamentals i de la llibertat d'expressió a Catalunya'. Un llenguatge que està a anys llum del que utilitza el PSC per referir-se a la situació política catalana.

En el cas del partit de Macron a Catalunya Nord, la situació és diferent perquè no té un soci oficial al sud, tot i que es defineix com a liberal, una etiqueta que es diputen, des de posicions molt diferents, el PDECat i Ciutadans. En tot cas, a Perpinyà no és pas una força catalanista i, malgrat això, és capaç de denunciar la vulneració de drets i la persecució dels dirigents independentistes. En canvi, a París, el govern de Macron sempre ha tancat files amb Mariano Rajoy i ha avalat la seva política respecte de Catalunya, sense cap mena de fissura.

A Catalunya Nord, la mobilització continua creixent i a la majoria dels municipis, independentment de qui governi, ja s'ha aprovat una moció de suport als presos polítics i a favor de la llibertat d'expressió.

MÉS QÜESTIONS

Montoro tanca la porta a finançar el transport metropolità de València. Cop de porta del Ministeri d'Hisenda espanyol a incloure en el pressupost el finançament del transport metropolità de València

amb una subvenció de 38 milions d'euros, una reivindicació que no fa el govern de Ximo Puig i prou sinó també la majoria de batlles metropolitans. La resposta del ministeri ha estat proposar al Consell la creació d'un grup de treball per a fer una reforma del finançament del transport urbà i metropolità a l'estat espanyol que eviti situacions com la que ha provocat la queixa del Consell i els municipis de l'àrea metropolitana. Aquest és el major resultat de la reunió que han mantingut a Madrid, a la seu del ministeri, la secretària general de Finançament Autonòmic i Local, Belén Navarro; el conseller d'Hisenda, Vicent Soler; el secretari autonòmic d'Habitatge, Josep Vicent Boira; el director general d'Obres Públiques, Carlos Domingo; i la directora gerent de l'Autoritat Metropolitana del Transport, María Pérez Herrero. En el projecte de pressupost general de l'estat per al 2018, València no rep un sol euro de finançament, mentre que les àrees metropolitanes de Madrid i Barcelona reben 127 i 109 milions, respectivament.

El PP obre un expedient sancionador al senador Pedro Agramunt. El comitè de drets i garanties del PP ha obert un expedient sancionador al senador Pedro Agramunt, ex-president de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. L'assemblea li ha demanat 'responsabilitat política' per haver afavorit Azerbaidjan amb activitats corruptives, i és que el Consell l'assenyala com un actor clau en una trama de corrupció orquestrada per diversos membres de l'organització internacional que vetlla pels drets humans a quaranta estats d'Europa.

La Plataforma per la Llengua obrirà una delegació a les Illes. El president de la Plataforma per la Llengua, Òscar Escuder, ha anunciat que l'entitat té la voluntat de treballar en més projectes lingüístics a les Illes i que obrirà una delegació com les que ja hi ha al País Valencià i a l'Alguer. L'anunci l'ha fet després d'haver-se reunit amb la consellera de Cultura, Fanny Tur, i amb la directora general de Política, Marta

Fluxà, per tractar qüestions relacionades amb el català a les Illes. La trobada, a la qual també ha assistit la directora de la Plataforma, Neus Mestres, ha servit per a explorar vies de col·laboració i exposar, de primera mà, la campanya de la plataforma 'Volem la Sanitat en català', amb la qual respon a la voluntat anunciada pel govern de rebaixar les condicions d'acreditació d'un nivell suficient de català com a requisit per als treballadors de la sanitat pública de les Illes. La campanya demana que el govern no es faci enrere en el compromís de garantir els drets lingüístics de la ciutadania i ja ha rebut el suport de 9.000 persones i d'entitats com l'Obra Cultural Balear.

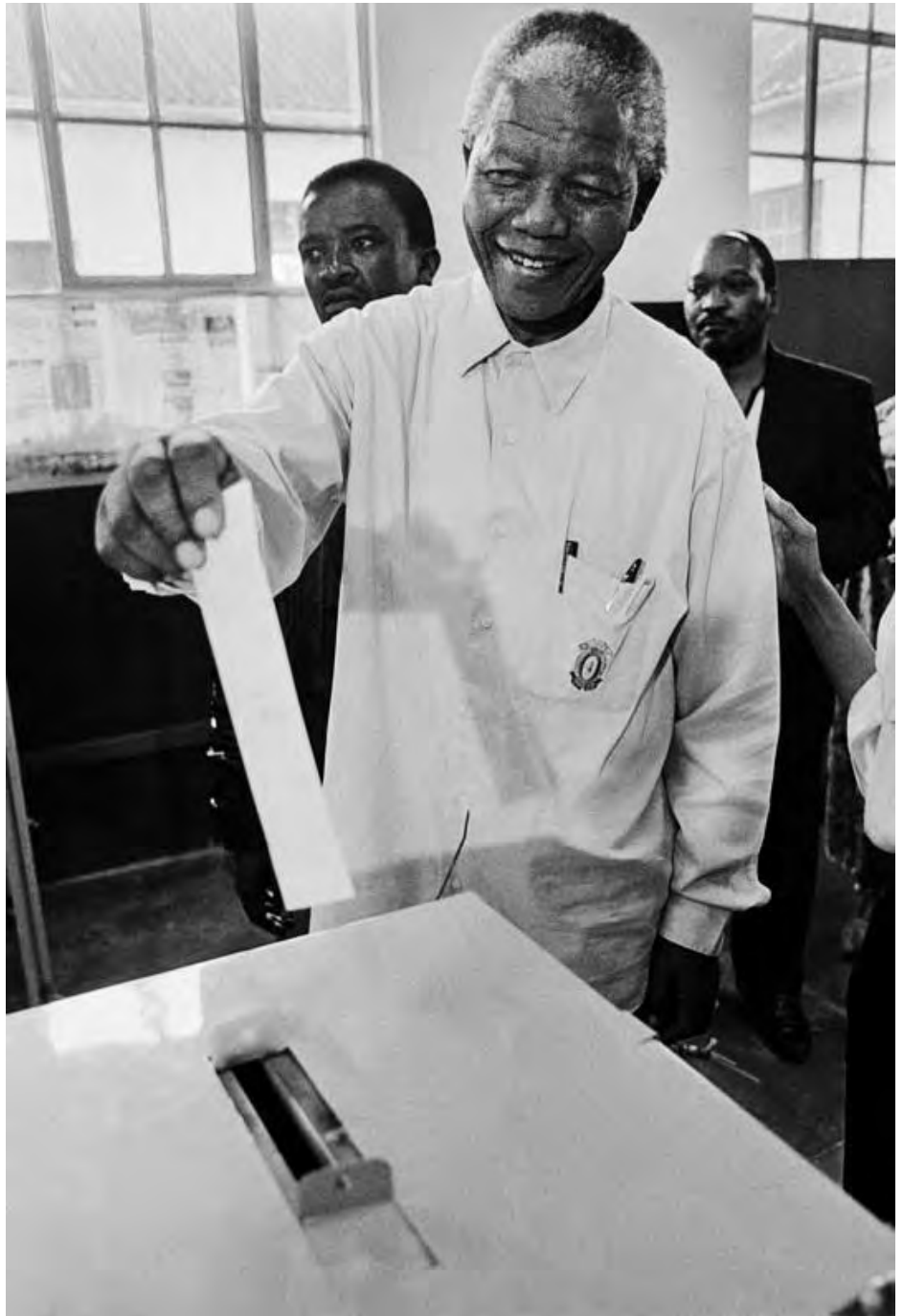
Macron podria visitar oficialment Andorra el juliol. Emmanuel Macron podria visitar Andorra abans de la tardor. La data no està tancada definitivament, però és probable que la visita del copríncep francès sigui el juliol, passada la diada nacional francesa del dia 14. Diverses fonts apunten que l'agenda de Macron estaria més disponible el juliol que no pas el setembre, que és l'altra data que es considera, tot i que l'Elisi no n'ha concretada cap. Un dels factors que encara mantenen la data oberta és que el Lycée és tancat el juliol, perquè no és període lectiu, i la delegació francesa es considera una de les parades pràcticament obligatòries.

LA XIFRA

800 km faran els participants de l'acte reivindicatiu 'Kms per la llibertat', una cursa de relleus que ha sortit aquest matí del parlament i que arribarà a les presons d'Alcalá Meco, Soto del Real i Estremera per demanar la llibertat dels presos polítics catalans.

TAL DIA COM AVUI

EL 27 abril de 1994 Sud-àfrica organitzava les primeres eleccions en què tota la població adulta tenia dret de vot independentment del color de pell, després de mig segle de racisme institucionalitzat amb el règim de l'apartheid. L'ANC de Mandela va guanyar per una àmplia majoria.

Nelson Mandela, el 1994, quan va votar a les eleccions de Sud-àfrica. WIKIMEDIA

La xifra. 800 km faran els participants de l'acte reivindicatiu 'Kms per la llibertat'

IÑAKI EGAÑA

‘Hi ha un lobby espanyol que ha posat tots els entrebancs al desarmament d’ETA’

Entrevista al periodista i escriptor que ha investigat el procés de dissolució de l’organització armada basca i n’ha publicat un llibre

TXALAPARTA

PERE CARDÚS

ETA anunciarà divendres vinent la seva dissolució en un acte a prop de Baiona. És la culminació d’un procés llarg, delicat i complicat que ha penjat d’un fil més d’una vegada. La negativa del govern espanyol a negociar un procés de pau i desarmament no ha desfet el compromís de l’esquerra abertzale en el seu conjunt, i de l’organització armada en particular, amb la fi del conflicte violent. S’acaben seixanta anys d’activitat d’una organització que pretenia l’alliberament del País Basc i la creació d’un estat socialista. Parlem amb el periodista i escriptor Iñaki Egaña (Sant Sebastià, 1958), que ha escrit la crònica del procés de desarmament amb grans dosis d’investigació i anàlisi, condensada ara en el llibre *Armagabetzea. Euskal bidea* (Txalaparta, 2018). Egaña també ha escrit la història d’ETA i una història breu del País Basc, entre més llibres polítics i de memòria històrica.

—Quan va començar el procés que ha portat a la dissolució d’ETA? Quin va ser-ne el detonant?

—El procés identificat com a tal podríem dir que va començar amb la Declaració d’Aiete, l’octubre del 2011. Tres dies després, va donar pas al cessament definitiu de l’activitat armada. Però em sembla que ens hem de remuntar un temps enrere. El canvi comença arran de les converses que es van fer a Ginebra, el debat que hi havia hagut dins d’ETA i a l’esquerra abertzale sobre tàctica i estratègia, sobre l’esgotament d’una fase. Ens remuntem al 2008, però també als contactes que van fer possible la Declaració d’Aiete, que van ser a Ginebra el 2005 i el 2006.

—Ha estat un camí molt difícil?

—Podem identificar tres fases diferents del procés de desarmament. La primera tenia una llista de setze punts pactats amb el govern de Zapatero. Però la delegació d’ETA va arribar a passar setze mesos a Noruega esperant l’arribada d’emissaris del govern espanyol. El canvi

*L'existència d'un
enemic real o
imaginari els serveix
per a cohesionar la
societat espanyola al
voltant del poder*

*El govern francès
comença a permetre
el desarmament
quan Manuel Valls
abandona l'Elisi*

de govern amb l'arribada de Rajoy va trencar aquella via de desarmament perquè van decidir de posar el comptador a zero. Ho van reconèixer Rajoy i la persona que havia designat per a aquests contactes, Jorge Moragas. El febrer del 2013, aquesta via negociada pel desarmament va caure. Va esdevenir inviable.

—**Es tancava la via dialogada. I després?**

—Aleshores hi va haver una nova reflexió al cor d'ETA sobre el camí que calia seguir. I la decisió va ser d'inventariar i segellar tot l'armament fos com fos. Encara no havien decidit què en farien, de tot aquell arsenal. I la tercera fase va començar amb l'entrada en joc de la societat civil. El desembre del 2016, persones relacionades amb els moviments pacifistes, religiosos i tercermundistes es van implicar per fer efectiu el desarmament. Són els anomenats 'artesans de la pau'.

—**Van ser detinguts...**

—Sí. La policia va entrar en joc també en aquest moment pensant que eren membres d'ETA. Els va detenir. I hi va haver un gran escàndol, perquè eren persones molt reconegudes i, en alguns casos, molt crítiques amb l'activitat d'ETA les últimes dècades. A partir d'aquí, el govern francès va fer una reflexió, i tot i que no va donar suport ni va col·laborar amb el desarmament definitiu del 7 d'abril de 2017, tampoc no hi va posar entrebancs. El 8 d'abril es va escenificar el desarmament amb la localització de les coordenades de vuit amagatalls d'armes, que van ser posats en mans de la policia francesa i del fiscal general a París.

—**Les dificultats del procés són sempre externes o hi ha resistència d'alguns sectors d'ETA?**

—Els detalls del debat intern no els sabem, evidentment. Però tinc la impressió que la decisió és molt profunda i molt consensuada. No tinc cap notícia de dissensions internes, malgrat que és una de les idees que el govern espanyol s'ha preocupat d'anar escampant. De fet, encara avui volen fer creure que hi

ha divisió interna i risc d'escissions. Jo crec que és una decisió conjunta. En un moment determinat, ETA trenca la pràctica habitual i nomena una direcció ampliada per a fer-se càrrec de tot el procés. No són tan sols els membres de la direcció els qui prenen les decisions estratègiques, sinó una direcció molt reforçada.

—**Cercaven que les decisions fossin com més legitimades millor?**

—Es va fer un gran esforç per a evitar que hi hagi veus discordants. Per això van decidir que el procés fos més lent de com podria haver estat. Preferien anar a poc a poc, però tots en el mateix carril. El govern espanyol va insistir molt en la idea d'una divisió interna quan el 2008 i el 2009 va prendre força la via del desarmament. Rubalcaba, com a ministre de l'Interior i com a candidat del PSOE, va tenir un paper molt clar en aquesta propaganda falsa. I és una estratègia que Rajoy i el seu govern van fer seva. No hi ha hagut cap escissió ni hi ha cap indicatiu que n'hi pugui haver.

—**Qui són els dirigents d'ETA en aquest procés?**

—La direcció d'ETA i aquesta direcció ampliada. Per a fer el llibre, vaig demanar una entrevista a qui havia estat un dels responsables d'ETA durant les negociacions, David Pla. Ara és a la presó. I és un dels tres delegats d'ETA que van ser a Oslo. Els altres dos eren Iratxe Sorzabal i Josu Urrutikoetxea. Aquests van ser els qui previsiblement van encapçalat el procés de desarmament.

—**És un procés unilateral en tot moment o hi intervé algun tercer actor?**

—Des de la Declaració d'Anoeta, a principi de segle, hi ha una diferència molt notòria en els plantejaments del moviment abertzale. Des dels anys vuitanta, ETA era una organització encapçalada per KAS (Koordinadora Abertzale Sozialista), que també integrava altres organitzacions del moviment abertzale i que unificava l'estratègia política i militar. A principi del segle XXI, s'incorpora la

idea dels dos carrils. Això ja venia de les converses d'Alger. Però es va trencar la tradició de coordinació i unitat de la via política i la via armada. I es va fer entrar ETA en el segon carril per a una negociació sobre qüestions exclusivament tècniques.

—Això era un canvi de paradigma important.

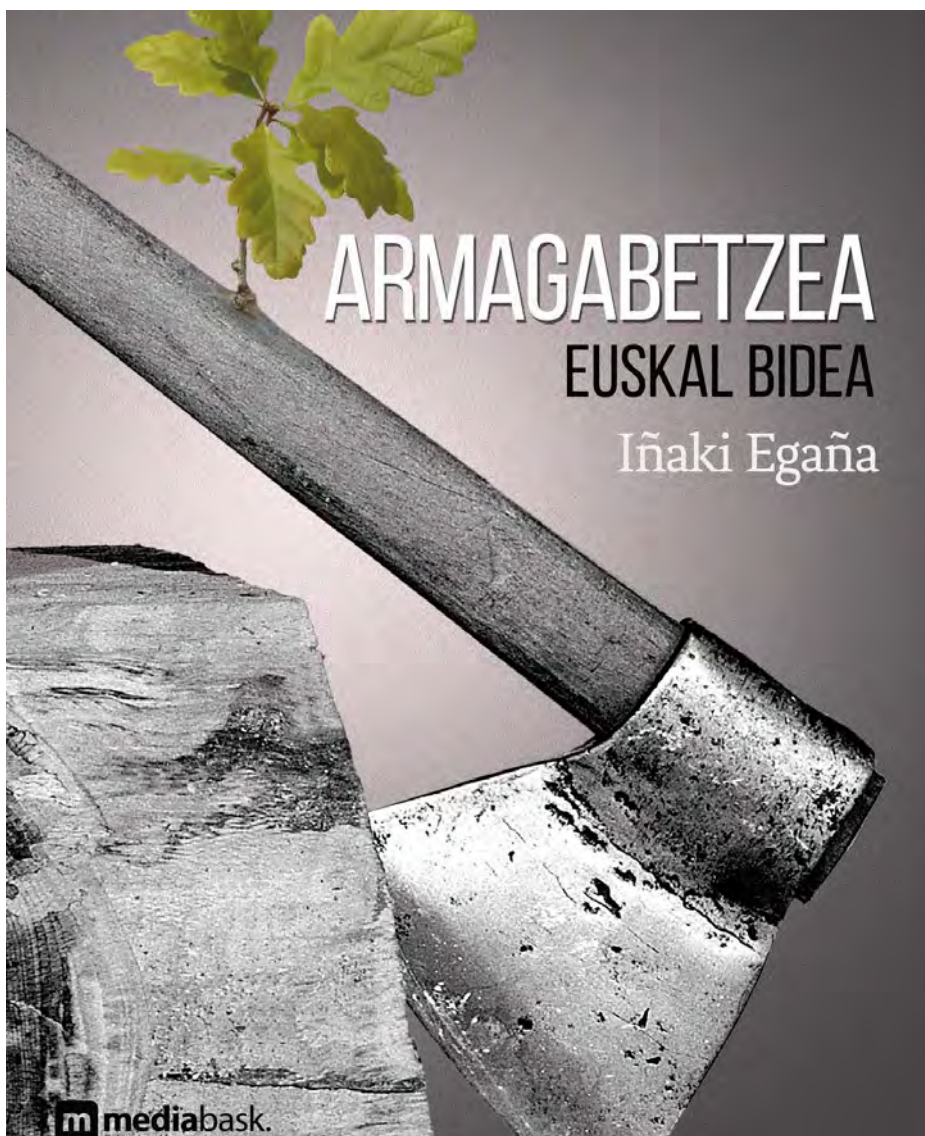
—Aquest ha estat el procés o la transformació més important dels últims quinze anys o vint. ETA ja no s'immergia en les qüestions polítiques, que eren competència de la societat civil i els seus representants polítics i sindicals. Això ja es va apuntar a les converses d'Alger, que havien tingut dues taules diferents. Una de tècnica i una altra de política. I aquesta era la voluntat que es desprèn dels documents interns que he pogut consultar d'ETA en la preparació de les converses de Ginebra i Oslo. Ells es dedicarien a parlar tan sols dels presos, del desarmament i de la desmobilització dels seus militants.

—Però no hi havia ningú a la taula amb qui negociar?

—Des del 2011 van dir que seria un procés unilateral, però crec que l'esquerra abertzale no s'ho va acabar de creure fins al 2013, quan va comprovar, després de setze mesos esperant, que no hi havia ningú a l'altra banda de la taula. I aleshores sí que es va prendre la decisió ferma de tirar pel dret en el desarmament sense esperar cap gest ni cap facilitat de l'estat espanyol. Fou un consell de les organitzacions internacionals que havien participat en processos de pau en altres indrets. Calia avançar en el desarmament i la dissolució sense esperar a saber com seria el final.

—Però sí que hi va haver permissivitat de l'estat francès per a poder fer tot aquest procés?

—Sí. A partir del gener o el febrer del 2017, tot just uns mesos abans del desarmament definitiu, ja hi havia constància que el govern francès no el torpedinaria. Hi havia una cimera franco-espanyola

Coberta del llibre 'Armagabetzea. Euskal bidea'. TXALAPARTA

en què el govern francès va comunicar oficialment al govern espanyol que deixaria fer i que permetria el desarmament dins dels límits de la justícia.

—En canvi, la voluntat del govern espanyol de boicotar tot aquest procés és clara. Quins exemples en teniu?

—És un fet evident des del principi. Una de les tesis que ronden i que crec que encara perdura en el govern espanyol és la de furgar en la divisió. Pensen que provant de fomentar la divisió dins d'ETA aconseguiran d'obstaculitzar el procés. I això ho fan perquè se sentien còmodes en la situació anterior dels últims anys. Però la seva estratègia no ha funcionat. Hi ha exemples dels intents

de boicot. Per exemple, van anunciar als quatre vents el suposat descobriment d'algun amagatall d'armes que havia estat abalisat prèviament. I això es va fer dues setmanes abans d'unes detencions. Després de la detenció de David Pla, els mitjans de comunicació van assenyalar Mikel Irastorza com a responsable o màxim dirigent d'ETA. I hi va haver diversos moviments en paral·lel que l'estat espanyol anunciava a la premsa.

—Amb quin objectiu?

—Transmetre la impressió i el relat de desarticulació policíaca abans del desarmament unilateral. També van actuar contra els 'artesans de la pau' en l'operació policíaca de Luhuso, feta per

la Guàrdia Civil en coordinació amb la direcció general de Seguretat del govern francès. I hi ha aquesta informació que fa circular el Ministeri de l'Interior espanyol segons la qual encara falta una tona d'arsenal per lliurar. També fan circular que hi ha gent armada que espera la dissolució per provocar l'escissió... Tot plegat són suposicions que no tenen indicis de realitat.

—Quin és el sentit d'aquesta oposició al desarmament? Els interessa un enemic actiu o volen vendre el relat de la derrota policíaca d'ETA?

—El relat de la derrota policíaca d'ETA el fan circular des del dia que va néixer l'organització armada. En la primera batuda de militants d'ETA que van fer ja van anunciar la desarticulació de l'organització i la derrota policíaca. El discurs

clàssic de vencedors i vençuts ha estat damunt la taula des de fa seixanta anys. Per altra banda, també hi ha aquest element que es veu clarament ara en el cas de Catalunya: la construcció de l'enemic. L'existència d'un enemic real o imaginari els serveix per a cohesionar la societat espanyola al voltant del poder. La cohesiona i la fa entrar en uns paràmetres de regressió democràtica. Si aquest enemic ha fet servir la violència durant un munt d'anys, la cosa funciona molt millor. Era evident que ETA no podia proposar-se una victòria en el terreny bèl·lic. I en aquesta situació, hi ha uns sectors de la política espanyola que s'hi han sentit còmodes.

—Al llibre parleu també d'un lobby espanyol a l'estat francès que transmet un relat manipulat de la realitat...

—Sí, hi ha un lobby espanyol que ha posat tots els entrebancs al desarmament. En l'àmbit policíac, actua per mitjà de la subdirecció de la lluita antiterrorista (SDAT), amb seu a Pau, que té tres companyies dedicades exclusivament al seguiment d'ETA encapçalades per Laurent Hury, que és el cap visible d'aquest lobby. I en l'àmbit polític, és evident que qui ha estat al capdavant d'aquest lobby els últims anys és Manuel Valls. No hem d'oblidar que va ser ministre de l'Interior i, després, primer ministre. I finalment va dimitir com a primer ministre per presentar-se a les primàries del Partit Socialista, on va quedar en cinquena posició i va abandonar el partit. Ara no és militant, però dóna suport a Macron. En l'àmbit judicial, el lobby també compta amb Samuel Vuelta Simon, actual fiscal de Baiona, que en el moment del desarmament era el representant de la justícia francesa a Madrid. Feia tasques de pont entre les judicatures francesa i espanyola. És d'origen gallec i ha tingut un paper decisiu en aquest lobby.

—Això de Valls sorprendrà alguns...

—El cas de Manuel Valls ens ajuda a entendre l'abans i el després de l'actitud del govern francès. Militants socialistes qualificats, diputats de l'Assemblea francesa ens van explicar en entrevistes —i no van tenir inconvenient que es fessin públiques— que s'havien encarat amb Manuel Valls precisament per la seva oposició a facilitar el procés de desarmament d'ETA. És prou evident que el govern francès comença a permetre el desarmament quan Manuel Valls abandona l'Elisi.

—El paper del PNB és d'incomoditat en tot aquest procés?

—Té més a veure amb una qüestió de protagonisme. El PNB va jugar, els últims mesos del desarmament, amb els seus contactes del govern francès, però eren uns contactes contaminats precisament per Vuelta Simon. El PNB rebia missatges en la mateixa línia dels que feia públics el govern espanyol. Que hi havia tots els amagatalls ja localitzats,

Celebració del desarmament d'ETA a Baiona. ACN

que ETA no controlava el seu arsenal, que tot plegat estava ja desarticulat i no tenia futur... El PNB no sabia que els contactes que tenia la part civil del procés amb el govern francès eren molt més directes que no els que tenien ells. Aquest és un primer factor que explica l'actitud del PNB. Però, com deia, també era una qüestió de protagonisme.

—En quin sentit?

—El PNB va dir públicament que estava en contra de l'acte que es va fer fa un any a Baiona. Van mirar d'endarre-rir-lo. Hi va haver una reunió a prop de Vitòria-Gasteiz entre el president de l'entitat administrativa del País Basc francès, Jean Rene Etxegarai, la presidenta de la comunitat foral de Navarra, Uxue Barkos, i el president del govern basc, Iñigo Urkullu. Va ser una reunió tumultuària. El protagonisme que no va aconseguir tenir Urkullu va tenir un impacte evident. Ara torna a passar amb l'acte de dissolució de la setmana que ve. El govern basc ha dit que no hi aniria perquè no té el protagonisme que creu que li pertoca. En canvi, el PNB ha dit que sí. I sembla que hi pot haver posicions contràries dins del partit.

—D'aquest procés de desarmament, sorprèn que s'hagi pogut fer l'inventari i el segellat, que tenen una dificultat logística evident en un context que no ho afavoria...

—No es pot oblidar que l'estat francès està en estat de guerra després dels atemptats a París al Bataclan i a l'estadi Sant Denis en un partit entre les seleccions francesa i alemanya. La societat francesa està molt sensibilitzada, recordem que van va arribar a tancar les fronteres. Tot aquest context ho ha fet tot molt més complicat. Això explica que el procés d'inventariar i segellar tot l'arsenal costa dos anys a ETA per raons de seguretat. Dels vuit amagatalls d'armes, set són de creació recent. I això vol dir que han mogut l'arsenal d'un lloc a un altre aquests últims anys. El vuitè amagatall no era exactament un amagatall. Van haver de deixar en un camp uns

paquets d'armes, munició i explosius tapats amb uns llençols la nit abans del desarmament. Tot es va fer amb fragilitat i una complexitat molt gran.

—Queda una incògnita encara: què passarà als militants d'ETA que no són a la presó? Sense negociació, no s'ha pogut preveure un procés de desmobilització...

—Els cànons internacionals parlen dels exemples a Irlanda, a Sud-àfrica, a Colòmbia... Però tot això no tindrà res a veure. El basc és un procés singular i únic. Quan ETA assumeix el desarmament, també assumeix la desmobilització. Això és, al cap i a la fi, la dissolució. Què passarà? Les expectatives són molt negatives tenint en compte l'actitud i la posició del govern espanyol. No sembla que el govern espanyol vulgui permetre una reinserció en la societat com s'ha fet en la majoria dels llocs on s'han resolt conflictes armats. El govern espanyol i les organitzacions que li donen suport en la via més intransigent diuen que al País Basc no hi ha hagut un conflicte polític, sinó tan sols criminalitat o una patologia d'un gen estrany que rau en l'ADN de desenes de milers de bascs.

—La dissolució d'ETA pot afavorir un avenç polític cap a l'exercici de l'autodeterminació algun dia?

—Si més no, tanca un cicle. I encaixa el conflicte en l'àmbit estrictament polític. La situació de Catalunya és evident. No hi ha opció d'autodeterminació ni per unes vies ni per unes altres. Diversos governs espanyols van dir que sense violència tot era possible. Però amb Catalunya s'ha demostrat que això era mentida. A curt termini, les expectatives no són esperançadores. Però és cert que l'existència d'ETA dificultava la consecució d'alguns acords entre els representants polítics de la societat basca. I caldrà veure si ara això pot canviar. En qualsevol cas, s'obre una nova fase en la política basca. Els objectius polítics de l'esquerra abertzale són compartits per una part important de la societat i caldrà veure si la nova situació els reforça. ■

No sembla que el govern espanyol vulgui permetre una reinserció en la societat com s'ha fet en la majoria dels llocs on s'han resolt conflictes armats

Els objectius polítics de l'esquerra abertzale són compartits per una part important de la societat i caldrà veure si la nova situació els reforça

El cas Altsasu: l'aldarull que pot costar 375 anys a vuit joves

L'Aravot Ha començat el judici a vuit joves acusats per la fiscalia de terrorisme, amb el testimoni de dos agents i les seves parelles com a única prova

Manifestació a Pamplona per l'alliberament dels presos d'Altsasu. E.P.

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

La matinada del 15 d'octubre de 2016, en el marc de la Fira del Bestiar del poble d'Altsasu, un tinent i un sergent de la Guàrdia Civil i les seves parelles es van involucrar en un aldarull amb un grup de gent de la localitat quan eren al bar Koxka.

A partir d'aquest punt, les versions es contradiuen: hi ha qui ho circumscriu a una baralla de bar i, en canvi, la fiscalia i la policia ho consideren una agressió terrorista planificada per part dels nois processats. Però a mesura que es van sabent els fets aquesta posició és com més va més dèbil i incoherent.

La posició l'octubre de 2016

La versió inicial defensada pels individus suposadament agredits, i acceptada per la majoria de mitjans de comunicació, era que una cinquantena 'd'abertzales radicals' havien apallissat brutalment els dos guàrdies civils, fora de servei i de país, i que quan les parelles havien intentat mitjançar, també havien estat ferides.

El 18 d'octubre, el ministre Fernández Díaz ho va considerar un 'fet puntual' que podia constituir un delictes d'odi, però en cap *caskale borroka*. L'informe de la Guàrdia Civil anava en la mateixa direcció i feia constar una agressió, sense parlar de terrorisme, i esmentava tres possibles delictes: lesions, atemptat contra l'autoritat (màxim cinc anys) i delictes d'odi.

La versió que va donar la parella del tinent a la policia foral poques hores després dels fets tampoc coincideix

amb la versió defensada posteriorment. En aquella primera declaració, va dir que un grup de persones els havien mirat malament dins del bar i s'hi havien encarat, i que fora del local hi va haver un enfrontament entre unes sis persones. La parella del policia deia que un dels individus n'havia mossegat un altre, fet que podria facilitar la identificació d'un agressor.

Els altres tres individus suposadament agredits no van declarar davant la policia foral, tot i que portava inicialment la investigació, sinó que ho van fer només davant la Guàrdia Civil.

L'Ospa Mugimendua, moviment del municipi que exigeix la sortida dels cossos de l'estat de Navarra i el País Basc, denuncia que van ser els policies, ebres i agressius, els qui van començar la baralla, amb provocacions i amenaces de mort, i nega que hi hagués cap pla preestablert. De fet, els veïns es van començar a concentrar pocs dies després per denunciar un muntatge policíac.

Entra l'Audiència Nacional espanyola

El 19 d'octubre, el Col·lectiu de Víctimes del Terrorisme del País Basc (COVITE), que rebutja qualsevol tipus de negociació o concessió, va presentar una denúncia per terrorisme, delictes del qual només és competent l'Audiència Nacional espanyola i la jutgessa Carmen Lamela va decidir d'obrir-ne un expedient.

La jutgessa va ordenar l'empresonament de set dels vuit joves denunciats. Paral·lelament, els informes de la

Veïns d'Altsasu al voltant dels familiars dels presos. E.P.

Avui fa 531 dies que són tancats en règim FIES, que és el que s'aplica als condemnats de terrorisme

Guàrdia Civil van començar a parlar de terrorisme organitzat. El 20 de desembre, un mes després de les detencions, quatre dels acusats van ser posats en llibertat, tot i l'oposició de la fiscalia.

Però els altres tres continuen empresonats, sense haver estat jutjats. Avui fa 531 dies que són tancats en règim FIES, que és el que s'aplica als condemnats de terrorisme i comporta més control i vigilància dins la presó.

El cas va obrir un conflicte amb l'Audiència Provincial de Navarra, que considerava que no hi ha cap delictes de terrorisme i que, per tant, tenia la competència per a investigar i jutjar els fets. Tanmateix, el Tribunal Suprem va mantenir el cas a l'Audiència espanyola l'1 de juny de 2017.

Quan es va tancar el sumari, el fiscal José Peral va demanar un total de 375 anys de presó per als vuit acusats, penes que s'han mantingut actualment en el judici. Set dels joves els acusen de delictes de lesions terroristes. A sis d'ells els demanen cinquanta anys de presó, i a un setè a qui afegeixen amenaça terrorista, seixanta-dos anys i mig. A una vuitena acusada li demanen dotze anys i mig per un delictes d'amenaça de caràcter terrorista. En total, sumen 375 anys. Però l'associació COVITE, com a acusació particular, va més enllà i afegeix el delictes d'odi i associació il·lícita, cosa que faria augmentar encara més la condemna.

Per la seva banda, els joves van recusar la magistra-

da Concepción Espejel perquè és casada amb un coronel de la Guàrdia Civil i guardonada per aquest cos (amb l'Orden del Mérito). Consideraven que podria ser parcial, pels 'llaços psicològics i la connexió afectiva', tenint en compte que els acusen d'una campanya d'assetjament i odi als membres de la Guàrdia Civil i que l'Associació Unificada de guàrdies civils s'ha personat com a acusació popular. Però la mateixa Audiència Nacional espanyola ha rebutjat la recusació.

La versió dels joves

El testimoni actual de les persones teòricament agredides assenyalava que un dels joves (Jokin U. G.) es va dirigir al sergent per dir-li que no tenia dret de ser al bar, i la insistència del jove i la intervenció del tinent per a posar pau va fer, segons aquests testimonis, que els agents i les seves parelles es veiessin envoltats per vint-i-cinc individus que van començar amenaçar-los, insultar-los i donar-los cop. Quan van sortir del local, es van trobar un altre grup amb desenes de persones, diuen, que juntament amb les anteriors els van donar més cops, fins que va arribar la policia foral.

L'acusat Jokin U. G. reconeix que va discutir amb els agents perquè multaven contínuament els joves del poble i després es passejaven pels bars (al mateix acusat li havien posat quatre multes: dues de trànsit i dues de la llei mordassa), però nega haver-los colpejat, insultat ni dit que no tenien dret de ser allà. També reconeix que va haver-hi un aldarull amb empentes, però que la gent va

sortir del bar i ell no va participar-hi, i que no va sortir del local fins més tard.

Tots els acusats neguen tenir odi a la Guàrdia Civil i haver participat en la baralla i, fins i tot, tres dels acusats neguen haver estat al bar Koxka aquella nit. Adur. R. P. un altre dels empresonats, nega haver fet cap trucada per a preparar l'agressió i diu que no va ser mai al bar, com afirma l'acusació, sinó que va anar a un partit de pilota basca i que cap a dos quarts de tres de la matinada se'n va anar a casa amb els pares. Ohian A. C., l'últim dels qui és a la presó, reconeix haver estat al bar, però assegura que no va participar en la baralla.

En el cas d'Ainara U. G., acusada d'amenaques terroristes, diu que va veure moviment a la porta del Koxka quan tornava cap a casa i que es va discutir amb la policia foral per l'arrest de Jokin i els va recriminar que no fessin

res quan el sergent donava un cop al mòbil d'un altre dels acusats, Iñaki A. O. En canvi, la fiscalia acusa Ainara d'haver amenaçat la parella del sergent ('Això que us ha passat és per sortir d'allà dalt [la caserna], cada vegada que sortiu us passarà igual, o sigui que el que heu de fer és no sortir d'allà') i li demana dotze anys i mig.

S'ensorra la versió oficial?

Els advocats de la defensa van denunciar que s'havien rebutjat diverses proves importants durant la instrucció. Ara, però, han estat acceptades al judici i podrien ser clau per a la resolució.

Una d'aquestes proves és el vídeo que Iñaki A. O. va enregistrar amb el mòbil quan passava pel bar Koxka, anant cap a un altre local. S'hi veuen els instants posteriors de l'aldarull, ja amb els antidisturbis. La situació de calma tensa mostra l'agent de la Guàrdia Civil,

teòricament agredit, amb una camisa impol·luta sense cap estrip ni sang, que contradiu el seu testimoni, segons el qual havia rebut múltiples cops i trepitjades a la camisa.

Fins i tot es veu com s'enfoca amb alguns dels joves i prova d'identificar-los, establint-hi contacte visual. Fins i tot, tira d'un cop el mòbil de l'acusat, sense identificar-lo. En el vídeo, també se senten diverses persones que expliquen que hi ha hagut una baralla en què els guàrdies civils també havien donat cops.

En el cas d'Adur R. P., un enregistrament d'ETB que finalment s'ha acceptat mostra que assistia al partit de pilota basca, tal com havia dit, amb una samarreta negra. En una fotografia de la nit difosa pels pares dels joves apareix amb la mateixa samarreta. En canvi, una de les víctimes sostenia que portava una samarreta vermella en el moment de l'agressió.

Com a mínim, les proves posen en qüestió que alguns dels acusats participessin en l'agressió i demostren que la identificació es va fer de manera aleatòria entre els joves del poble.

També grinyolen els testimonis

El propietari del bar Koxka va dir en el judici que la declaració de la policia foral recollia afirmacions que ell no havia dit, ans al contrari, atès que considerava que aquella era 'la típica esbrincada d'un cap de setmana de festa a aquelles hores'. En canvi, en el document de la declaració, que ell no reconeix i que no duu la seva signatura, apareix que ell mateix havia dit que els actes eren premeditats.

El bomber que va participar en la primera assistència diu que el tinent 'tenia una petita ferida' que li van curar 'amb un parell de gases' i que li van posar 'una fèrula al turmell', i que la parella va 'rebutjar l'assistència perquè es trobava bé'.

Per tant, l'única prova de tota la causa contra els vuit acusats són els hematomes, i la lesió més greu és un turmell trencat. L'únic testimoni dels agents i les parelles, sense més proves, ha servit per identificar uns joves que poden passar mig segle a la presó.

Cal afegir la declaració de dues metgesses de la defensa d'Oihan A. C., en qualitat de pèrits, que consideraven les lesions coherents amb les infligides per un únic agressor, però en cap cas una agressió múltiple, en contradicció amb els metges forenses de l'Institut de Medicina Legal. Neguen que el turmell es po-

La fotografia difosa pels pares dels acusats. CEDIDA

Manifestació a Pamplona el 14 d'abril, el dissabte abans que comencés el judici. E.P.

gués trencar per un cop sinó que va ser 'la típica torçada d'una caiguda'. Aquests testimonis, juntament amb el vídeo, qüestionen que realment hi hagués un linxament de desenes de persones contra els agents i les seves parelles.

Tot és ETA

Per lligar els fets amb el terrorisme, una agressió planificada i organitzada, la fiscalia ha creat un relat en què l'agressió s'emmarca en 'una campanya d'assetjament a la Guàrdia Civil des de 1978' per a crear un clima de por i rebuig que porti a l'exclusió social i l'expulsió dels cossos de l'estat de Navarra i el País Basc. Considera que 'és feixisme en estat pur' perpetrat 'per supremacistes abertzales impregnats d'un nacionalisme passat'.

El fiscal i els experts de la Guàrdia Civil assenyalen que l'Ospa Mugimendua, moviment creat el 2011 i que dinamitza la campanya Alde Hemendik ('Fora d'aquí') i

l'Ospa Eguna ('Dia de la fugida'), és un satèl·lit d'ETA, tot i no haver-hi proves i ser un moviment pacífic, i que està supeditat a l'estratègia d'emblanquir organitzacions, com consideren que també han fet amb Sortu i Bildu.

En una entrevista a la Direcció, tres membres d'un grup de suport als joves situen l'Ospa Mugimendua en un altre context. Expliquen que no hi ha una relació normalitzada amb la policia, perquè al poble hi ha deu agents per cada mil habitants, i la Unió Europea en marca un o dos per a una convivència acceptable. Només del gener al setembre del 2016 hi va haver 450 controls (dos al dia) de la policia espanyola i de la Guàrdia Civil, a més d'un llarg historial de veïns detinguts, incomunicats o torturats.

A l'Ospa Eguna del 2014, que té un reconegut caràcter pacífic i ha estat legalment autoritzat cada any, ja es denunciava la impunitat de grups ultres i el tracte vexatori als habitants del municipi.

Cal assenyalar que cap dels acusats no ha reconegut formar part activament d'aquest moviment.

També acusen la Guàrdia Civil de repressió econòmica. Aquests últims set anys s'han posat multes per un cost d'uns 45.000 euros, i només pels actes i mobilitzacions pels joves del cas Altsasu ja se n'han posat per més de 4.000 euros en total.

La repercussió i el doble càstig

L'acusació ha portat a la mobilització del poble d'Altsasu i de la societat basca i navarresa en general, que el 14 d'abril es va manifestar a Pamplona, amb desenes de milers de persones (50.000 segons l'organització, 38.000 segons la policia municipal) i amb el suport del govern de Navarra, de partits com Geroa Bai, Podemos, I-E i EU Bildu i de sindicats com CCOO, ELA i LAB. El govern basc també ha negat que el cas pugui ser considerat terrorisme.

El maig del 2017, els familiars dels acusats van anar al Parlament Europeu, a Brussel·les, a explicar la situació i deixar clar que no podien tractar el cas com a terrorisme. Cinquanta-un eurodiputats van demanar 'proporcionalitat, justícia i equitat'.

Actualment, Adur R. P. és a la presó d'Aranjuez, Jokin U. G a Estremera i Ohian A. C. a Navalcarnero. Els familiars dels empresonats, que només tenen dret a 40 minuts de visita a la setmana, ja s'han gastat 72.644 € per a visitar-los i han fet 272.865 km.

Amnistia Internacional, que s'ha personat com a observadora en el judici, considera que el cas és una desproporció, i ha exigint que es retiri el delictes de terrorisme. El judici, en què han de declarar gairebé mig centenar de testimonis, de ben segur que marcarà la societat basca, que és a punt de veure com ETA es dissol, i on el cas Altsasu és vist com un acte injust, venjatiu i desproporcionat. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 23-27 d'abril

Divendres 27.
I a les escales del
parlament, hi
naixia una república
entre la il·lusió i el
vertigen

ACN

Divendres 27.

Sergi Corbera: 'La nostra filla
em diu: tinc por del drac, de la
Guàrdia Civil i de Rajoy'

ALBERT SALAMÉ

Dijous 26.

Elsa Artadi: 'Hem entrat en la
ratera on volien que entréssim i
hem de sortir-ne'

ALBERT SALAMÉ

SERGI CORBERA

‘De les cendres en sortim, com l’au fènix’

Entrevista a la parella del conseller Toni Comín,
exiliat a Bèlgica

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS I CLARA ARDÉVOL

Sergi Corbera és enginyer geòleg i escenògraf. Feina, aquesta darrera, que actualment compagina amb les constants visites a la seva parella, Toni Comín, exiliat a Bèlgica. Hi puja amb la filla que tenen, la Laia. Sergi Corbera ha concedit poques entrevistes a mitjans

de comunicació, i ara VilaWeb ha pogut parlar-hi a Barcelona per saber de primera mà qui és i com porta el trasbals actual. I ens dóna una primera primícia: aquest agost, ell i la filla deixaran Catalunya i s'instal·laran amb Toni Comín a Bèlgica. La família es reunifica.

—El gran públic no us coneix. Qui és Sergi Corbera i a què es dedica?

—Sóc company de vida, de penes i d'alegries de Toni Comín. Sóc escenògraf i ara faig teatre i publicitat com a director d'art. Però, de fet, primer vaig estudiar enginyeria. Enginyer geòleg. Vaig viatjar a Ramallah com a cooperant, via

Jo vaig tenir-ho claríssim: entre exili i presó, marxa, per favor

El futur està per fer i nosaltres tenim també un futur per teixir i començar a fer

Unió Europea, per a rehabilitar fonts a Palestina. També he treballat al metro de Terrassa, fent els ferrocarrils. Vaig especialitzar-me a auscultar i veure com afecta una tuneladora, campana de Gaus invertida, a totes les edificacions de superfície. També vaig ser un any a Londres treballant amb el cross rail. Allò ho vaig deixar perquè la Laia ja venia. L'adopció va ser imminent. Per tant, la meua resiliència ve de molt enllà.

—I deixeu la carrera professional d'enginyer per la filla, doncs?

—Deixo la carrera perquè la pulsio que em porta és el teatre. Des dels 19 anys que n'he fet. Ho anava compaginant amb l'enginyeria. Però va arribar un punt, a Londres, que vaig decidir d'optar per allò que realment m'agradava. Tenia 32 anys, i ja feia deu anys que treballava com a enginyer. I mira que la geologia és preciosa. Ens feien llepar i olora les pedres. Les miràvem al microscopi. Una relació molt intensa. Treballar amb les pedres, la natura i els talussos és empíric. No hi havia mentida. En canvi, treballar amb humans és molt més complicat.

—I a Toni Comín on el vau conèixer?

—El vaig conèixer perquè vaig ser vigilant de seguretat a Esade. Jo, vuit anys més petit que ell, havia arribat al final de la carrera i necessitava feines d'estiu per a anar amb una col·lega a Sarajevo, a la biblioteca. I per fer diners, aquell estiu, vaig fer de vigilant de seguretat a Esade. Ell hi feia de professor. Jo tancava l'edifici, era el conserge. I un dia ell anava a Catalunya Ràdio i va demanar un taxi. Toni Comín. Perdó. Comín? Qui ets? I al final li vaig dir, saps què, t'acompanyo en moto a la ràdio. Tinc un casc aquí, d'un alumne.

—A Comín li devia esclatar el cap: un conserge, enginyer i escenògraf.

—Sempre em diu que aquell viatge en moto va ser clarividient. Li vaig explicar que era enginyer però que just havia passat les proves de l'Institut del Teatre. 'Això només ho sap la meua mare, i tu.' I així ens vam trobar. Jo, de la política

i del seu món intel·lectual, no en sabia res. Vinc d'una família humil i poc polititzada.

—Els primers mesos, com els recordeu?

—Primer ets en un estat de xoc. Tens la força per a anar fent el dia a dia però potser no per a mostrar-te públicament. Ara és diferent.

—Vau parlar del risc de presó o exili abans que acabés passant?

—Ho vam parlar, però amb poc temps. I jo vaig tenir-ho claríssim: entre exili i presó, marxa, per favor. Jo ja m'espavilaré. Sigui aquí, a Brussel·les o a Honolulu. No pateixis. Però no vull que la meua filla vegi el seu pare a la presó. No ho suportaria. Ho vam tenir claríssim, tant jo com la seva mare, que vam ser els detonants. Exili molt millor que presó.

—Sis mesos després, quins plans teniu?

—Escolaritzem la Laia allà, a Lovaina. A partir de l'agost, hi anirem. La família es reunifica. Anirem a viure a Lovaina amb el Toni. La nena necessita estar amb els pares. El nucli familiar. Hem estat mig any, cada quinze dies, pujant i baixant en avió. És molt inestable. La nena anirà a l'escola pública, en flamenc. La primera opció és Freinet, que és el seu Montessori, però encara més desenvolupat. Vindré a Barcelona, però a partir de l'agost viurem tots allà dalt.

—Encara tornareu a la geologia, per ajudar els holandesos.

—Ui, no. Com a molt, quan passegi, ho explicaré a la Laia. Mira, una falla inversa. Un anticlinal. Un sinclinal.

—Ginebra no està malament, si hi poguéssiu anar.

—Sí, sí, però Lovaina... Ens hi quedem per una qüestió: la Laia ja hi ha anat quatre vegades i ja té la seva placeta, la seva quotidianitat. Ella ja té el seu món, i tornar a trencar-li'l després de quatre mesos és inviable. A més, és una ciutat preciosa, amb un nucli antic preciós, una de les primeres universitats europees. És una ciutat universitària, i en una ciutat

*En una nena petita
la pena es dilueix. La
pena la pots vèncer.
La desconfiança, no*

ALBERT SALAMÉ

universitària tot està per fer. Compartirem edifici amb estudiants. Realment és molt simbòlic. El futur està per fer i nosaltres tenim també un futur per teixir i començar a fer.

—**La Laia té cinc anys. L'edat fa pensar en el nen de 'La vida és bella'. Un món de joc.**

—M'agrada molt que m'ho digueu, perquè a la primera sessió amb la psicòloga li vaig demanar: Vull que em donis pautes per veure si ho faig bé amb la nena, perquè tinc la sensació de ser dins de *La vida és bella*. De fer un joc. D'esquivar. Li explico com ho faig i la psicòloga em respon: En una nena petita la pena es dilueix. La pena la pots vèncer. La desconfiança, no. La frase em va quedar. Res de mentides. I també em va dir: Estigues preparat per a la pregunta. Perquè la pregunta arribarà.

—**Quina pregunta?**

—Per què no ve el pare? Que en el fons és: Per què el pare prefereix ser allà, i no amb mi? Per què el pare prefereix la feina que té que no estar amb mi? Va ser

el Toni mateix qui, esmorzant, li ho va explicar. Era un divendres que hi havíem pujat. El dijous havien empresonat tot el govern. La primera vegada. I la Laia, al Junqueras, sí que el coneixia. El Toni va dir: Vols que el papa estigui a la presó? Doncs per això jo m'he de quedar aquí. Perquè si torno, hi ha el risc que em posin a la presó. I ja va estar. Ella ja va entendre que el Toni no es quedava voluntàriament. I ara estem amb la reunificació. Em diu, la psicòloga: No t'avancis, no li venguis un país de color rosa, no la facis coresponsable de marxar. Ella marxa perquè li ho dieu vosaltres. Punt. S'ho ha de trobar. Li agradi o no. I és meravellós com l'escola ha tractat el tema. I les pors. Que hi són. De fet, i acabo amb el tema, l'altre dia em va dir: Tinc por del drac, de la Guàrdia Civil i de Rajoy.

—**Perdoneu?**

—Vam anar a Montblanc, a veure la llegenda de Sant Jordi. I tornant amb el cotxe em va dir: A mi em fa por el drac, Rajoy i la Guàrdia Civil. Els primers mesos, la seva obsessió era que si ens trobàvem en Rajoy pel carrer, ens aga-

faria i ens tancaria a la presó. Però això s'invertirà, li dic. Al final els bons diem la veritat.

—**I això ho creieu, o només li ho dieu?**

—Ho crec. Serà llarga, la batalla, però jo crec i tinc l'esperança que guanyarem. Cada vegada més és una qüestió de drets fonamentals i de drets civils. Ja no et castiguen per dir les coses que dius sinó per les que puguis arribar a dir.

—**Llanera se la fot a Europa. Però aquí...**

—Aquí tardarà anys. I si una cosa no s'entén, és el silenci. Et quedes amb un estat de no creure-t'ho. Els socialistes, per exemple. O els que miren cap a una altra banda. A vegades et sents molt sol. Una mica de caliu, d'humanitat. Tot és per partidisme? No veuen el dolor? Ells fan veure que estan forts, tu també, però quan us separeu, tots dos esteu com una puta merda. Quan tornem, el comiat és molt dolorós. Vaig acabar demanant al Toni que evités d'acompanyar-nos fins a la barrera física de la facturació, a l'aeroport. Hi veia l'exili tangiblement. La barrera, físicament. Fas un pas endavant

i el món canvia. I va d'un centímetre. És terrible. Fem l'adéu al tren que ens porta a l'aeroport. Que jo vegi que encara li queden quilòmetres de llibertat.

—Teniu la sensació que la policia espanyola us segueix?

—El telèfon el tinc punxat. Això m'ho han dit. De tant en tant els saludo! Quan anem cap allà, el tema de seguretat no em farà patir, però ens l'haurem de mirar. Perquè hi ha una nena. Perquè estan molt sonats i poden arribar a fer molt de mal.

—L'estratègia dels advocats a l'exili ha estat bona, victoriosa i guanyadora. I aquí hi ha hagut un gran canvi pel que fa a l'actitud dels presos.

—Sempre ho dèiem amb el Toni: hem de ser forts, resilients, hem de fer auto-crítica, però és l'hora de l'atac. Ja n'hi ha prou. Hem d'atacar en l'àmbit estratègic. Si s'han de fer querelles, doncs querelles. Hem d'anar a defensar-nos, a treure pit i desmantellar aquesta gran mentida. L'larena ha prevaricat: ni rebel·lió ni sedició ni malversació. És una gran men-

tida. D'aquí a deu anys, quan tot arribi a Estrasburg, diran 'això és una barbàrie'... Al final, Espanya, de cara al món, és l'estat pària, l'estat antidemocràtic, el no-estat de dret. Només cal veure què passa amb Valtònyc, els d'Altsasu, no són només els represaliats. Això és una gran aranya.

—Teniu col·legues a Espanya?

—Sí. Ja en tenia abans. I molt bona reacció. Perquè arribats a aquest punt t'has de significar. No és que sigui blanc o negre, és que t'has de significar. Ho veus bé o ho veus malament, no hi ha terme mitjà, ho sento. Perquè és vulnerar els drets fonamentals. Si no partim de la mateixa base, encantat d'haver-te conegut, però fins aquí. Són uns valors que miro de transmetre a la meua filla: llibertat, lliure pensament, confiança en la resta del món. És justament tot això que reprimeixen i castiguen. Hi ha el silenci de la resta de l'estat, i la terminologia de tants diaris, que fa molt mal: els diuen fugits, fugats, sediciosos, colpistes. Ens fan servir per treure la cavalleria. Escolta, Espanya, desperteu;

Espanya, de cara al món, és l'estat pària, l'estat antidemocràtic, el no-estat de dret

El silenci, que va lligat a la por, fa molt de mal. És tot una cadena i és molt dolorós

ALBERT SALAMÉ

veus crítiques, on sou? Es van pronunciant, però ens agradaria que ho fessin molt més. El silenci, que va lligat a la por, fa molt de mal. És tot una cadena i és molt dolorós.

—**I els diners, com els porteu? La gent pensa molt en els presos, però no tant en l'exili.**

—Per això l'associació és molt important: l'Associació Catalana de Drets Civils (ACDC). Es va fer per aglutinar la lluita antirepressiva. Agraïment infinit a tota aquesta ajuda col·lectiva que es fa. Treballem molt, ens reunim setmanalment, cada dues setmanes fem junta. Hem passat de ser quinze a ser divuit, amb l'Anna Gabriel, la Marta Rovira i la Carme Forcadell. És extraordinari. A la junta vinent vull proposar de fer una costellada tots junts amb els nens. D'infants a universitaris. Els joves s'han fet amics, i em sembla meravellós. De l'edat de la Laia són l'Agnès, que és a Ginebra, i en Lluç.

—**Voleu afegir res?**

—La normalitat: no ho normalitzes, tu t'adaptes. Et sobreposes al dia a dia, et resignes a tirar endavant. I ho fem per donar veu a la gent represaliada. Que no s'oblidi, perquè això serà llarg. I una altra cosa que volia dir: el gran drama dels exiliats i represaliats és l'escenari dels pares. Grans, amb 85 anys, alguns malalts, pateixen un sofriment inhumà. O els acostaments als presos: com pot ser que les famílies s'hagin de desplaçar? Que és això?

—**Aquests últims dos mesos, com els heu viscut, amb la reactivació de les euroordres i més empresonaments?**

—Força inquietant. La setmana passada va ser el primer cap de setmana que vam estar relaxats. Sempre passava alguna cosa, a mig cap de setmana. Jo tinc moltes ganes que la incertesa jurídica se solucioni. Estàs amb una euroordre, encara, i és l'ombra que es va allargant. Vull anar a la següent capa: la familiar o la que sigui. Però no hem tingut moments de calma, pràcticament. La incertesa, per ara, ens domina les vides.

ALBERT SALAMÉ

—**No teniu por, a la família?**

—Hem notat que la nena s'ha fet gran de cop. Quan ets petit, el teu pare és valent. És indestructible. És un heroi. I els herois no van a la presó, ni han d'anar-se'n a l'exili. En el cas de la Laia, els seus pares han perdut: Rajoy els ha posat a la presó i el 'malo Rajoy' ha guanyat. Assumir i entendre a cinc anys que el teu pare és vulnerable... Els ha tocat madurar més de pressa. Tinc una amiga que diu: Només li falta fumar i conduir.

—**I com vau viure la detenció de Puigdemont?**

—La providència és molt sàvia. Hem tingut un reguitzell de sort que sempre a l'últim moment, zas! Si Puigdemont hagués vingut, no vull ni pensar què li haurien fet. Els deia: No vingueu. Us imagino a la Castellana degollats d'esquena com al pont de Praga. Va ser un diumenge negre, però de les cendres en sortim. Com l'au fènix. ■

Per Sant Jordi la filla em va dir: Tinc por del drac, de la Guàrdia Civil i de Rajoy

I a les escales del parlament, naixia una república entre la il·lusió i el vertigen

PERE CARDÚS

Amb el record molt viu d'un referèndum tenyit de sang i dignitat, el divendres 27 d'octubre a migdia, avui fa mig any, el parlament proclamava la independència en coherència amb el resultat de l'1 d'octubre. Aquells vint-i-sis dies que separaven el referèndum de la proclamació havien estat una eternitat en la il·lusió de la gent i una mil·lèsima de segon en la perspectiva històrica. Tot havia anat molt de pressa i, tanmateix, s'hi arribava just de forces. Les sensacions es barrejaven. Mentre a Madrid es preparava una repressió inèdita i brutal contra el govern i les institucions de Catalunya, mentre Jordi Cuixart i Jordi Sànchez ja miraven l'avenç

del seu poble entre barrots, el parlament declarava la independència i els carrers de la capital s'omplien d'una gernació que emergia des de tots els racons i carrerons.

El parc de la Ciutadella havia estat encerclat i pres pels Mossos d'Esquadra, encara sota comandament català, i fora de les parets del palau que fa de parlament hi havia centenars de càmeres i antenes parabòliques que esbombaven per tot el món la bona nova. Acabava de néixer una república. O potser s'havia plantat la llavor que la faria créixer. Més enllà de la muralla de càmeres, una quietud estranya als parterres del parc tan sols esqueixada per la remor de la gentada més enllà dels murs. Per damunt de les tanques s'albiraven banderes, pancartes i castellers. A dins, la majoria parlamentària que

27 d'octubre Clara Ponsatí, Sílvia Bel i Ferran Civit expliquen el seu record en aquesta crònica del 27 d'octubre, mig any després

Dolors Sabater parla a les escales del parlament després de la declaració d'independència. ACN

Els batlles, a les escales del parlament, brandaven les vares. ACN

havia fet honor a la veu dels ciutadans en referèndum es concentrava a les escales nobles del palau. No s'endevinava ni un centímetre de la cèlebre catifa vermella, de tanta gent que hi havia a la galeria.

L'expectació i la bandera de l'ONU

Davant el despatx del president Puigdemont al parlament, les grans figures de la política catalana, amb la presidenta Forcadell al capdavant, esguardaven l'esclat d'alegria. Centenars de batlles de tot el Principat s'acaramulaven als graons de l'escala. En un dels costats del quadrat arquitectònic que veu baixar les escales com si fossin balcons, hi havia els mitjans de comunicació. Càmeres i fotògrafs s'apilaven en una lluita

aferriçada pel millor angle o la perspectiva més bona. Diputats, convidats dels grups parlamentaris, membres de les entitats socials i figures diverses del sobiranisme ocupaven un altre dels costats superiors de l'escala. Algú havia penjat una bandera de l'ONU a la barana de pedra, ben a prop d'on era previst que parlessin el president i el vice-president.

S'havia acabat el ple que havia aprovat la resolució que servia per a ratificar la decisió del 1 d'octubre. Al parlament, els telèfons mòbils bullien de felicitacions i arribaven imatges de les concentracions que hi havia als carrers. El centre de Barcelona començava a col·lapsar-se i encara havia d'arribar molta més gent de més indrets del país. Hi havia gent de totes les comarques

Davant el despatx del president Puigdemont al parlament, les grans figures de la política catalana

i també mallorquins, valencians, rossellonesos, menorquins, franjolins, eivissencs que saludaven i acompanyaven aquella proclama de llibertat. Les abraçades eren una cursa de relleus, els cops a l'esquena, les mirades, els 'ho hem aconseguit' i també els 'ara ve el moment de la veritat'...

Amb les maletes fetes

La sensació de vertigen i de perplexitat, d'il·lusió i de dubtes pel període que s'obria impregnava les cares, les mirades, els gests. Algunes cares

avançaven ja allò que passaria a continuació. El govern tenia les maletes preparades perquè ja sabia la ràtzia repressiva que s'acostava. Així ho explica Clara Ponsatí, consellera de Cultura: 'Va ser un moment massa trist per a mi. Ja veia tot el que seguiria. No podia viure amb alegria aquell moment perquè sabia què vindria a continuació.' A l'esquerra del president i el vice-president, a primera fila, a prop de Lluís Llach, Ponsatí observava l'escena amb una mirada profunda i una mica distant. 'Un amic

em va enviar un missatge demanant-me que somrigués perquè feia cara de funeral', ens explica Ponsatí. La realitat dels màxims dirigents polítics i la de la gent que s'havia mobilitzat al carrer eren mons diferents. Fins al punt que Ponsatí ja tenia la maleta feta. 'Em sentia totalment estafada', reconeix avui.

Símbol del mandat popular

Abans de començar els parlaments improvisats de la batllessa de Badalona, Dolors Sabater, en nom dels representants municipals, i de Puigdemont i Junqueras, el diputat de Junts per Sí (per Esquerra) Ferran Civit va arribar a l'escena amb una urna alçada. 'La vaig portar perquè per mi l'1 d'octubre era el moment fundacional de la Catalunya contemporània',

explica Civit. 'Va ser un dia que el món va veure la part millor de Catalunya, la seva gran solidaritat, però també va veure la cara pitjor de l'estat espanyol –diu–. Calia que l'1 d'octubre amb el símbol de l'urna fos present al parlament.' Civit recordava amb aquell gest que era el referèndum del primer d'octubre allò que havia dut a fer la declaració al parlament: 'Fèiem efectiu un mandat popular.'

'El símbol és l'urna. Són els drets civils i la defensa de la democràcia. Per això vaig veure clar des de l'1 d'octubre que portaria l'urna del meu poble, l'Espluga de Francolí, al parlament quan es fes efectiu el mandat del referèndum. Em feia il·lusió que l'urna que hi hagués al parlament fos la del meu poble.' Civit també va tenir la idea de posar una

'El símbol és l'urna. Són els drets civils i la defensa de la democràcia'

bandera de l'ONU a la barana de l'escala. Ell no en tenia cap i va demanar a un conegut que la portés i se n'ocupés. 'Així hi havia la bandera de les Nacions Unides, la bandera amb els dos presos que ja hi havia, i l'urna. Van ser els tres símbols d'aquell dia a les escales del parlament', explica.

Un mal de panxa entre la victòria i la incertesa

L'actriu Sílvia Bel va posar la veu a la presentació de l'acte. Era una persona externa a la política, però molt acostada als dirigents que s'havien situat a la primera fila del moment històric. 'Tenia una barreja de sentiments. Havia viscut de prop els esdeveniments d'aquells últims dies. Tenia una sensació de felicitat, per una banda. Es fa difícil d'explicar. Havíem arribat

L'urna que Ferran Civit va portar al parlament el dia de la proclamació. ACN

Jordi Turull, Oriol Junqueras, Carles Puigdemont i Carme Forcadell, després de la declaració. ACN

més lluny que mai. Però érem conscients del moment que s'obria a partir d'aleshores', explica ara. Bel reconeix que aquest contrast la va fer sentir malament: 'Puc dir que quan vaig arribar a casa em trobava malament. No era perquè no fos feliç. Els havia vist a ells, i ja veia que hi havia alguna cosa que desprenia incertesa i tristesa.'

'En aquell acte a les escales del parlament vaig tenir la impressió que s'hi combinava el coratge, la supervivència, la felicitat i una grandíssima incertesa', diu l'actriu que va anunciar els parlaments. 'Fent allò posaven en risc les seves vides. Com s'ha demostrat després. Sento admiració per ells', afegeix. 'Hi havia una sensació de vertigen. Ja hi havia dues persones tancades a la presó i no se sabia què podia passar. Es barrejaven els dos sentiments: la victòria i la incertesa.'

Els parlaments

'Alcaldes i alcaldesses, us comprometeu amb el procés de construcció de la República Catalana que s'acaba de proclamar?', va demanar Dolors Sabater als batlles que alçaven les vares a tot el caragol de l'escala. El sí de resposta va fer tremolar les pedres històriques de l'edifici. 'Visca la República Catalana', tancava Sabater.

Junqueras, el vice-president del govern, s'adreçava als qui escoltaven defensant els valors universals amb què s'havia proclamat la República. També refermava el compromís amb la voluntat de ser un sol poble cohesionat i construir un país millor des de la plenitud del respecte.

I Puigdemont, que adreçava unes paraules –deia–, des del cor, de l'emoció, de la raó i la legitimitat. El president parlava del moment històric.

De la legitimitat del parlament. Un parlament legal i sorgit d'unes eleccions, que havia fet un pas 'llargament esperat i lluitat'. 'Véuen hores que a tots ens tocarà de mantenir el pols d'aquest país. De mantenir-lo, sobretot, en el terreny de la pau, del civisme i la dignitat.' Puigdemont parlava de la vella nació d'Europa. Del seu sentit democràtic. 'Siguem-ne conscients i, sobretot, sobretot, siguem-ne dignes. Visca Catalunya!'

Una llavor i molts contrastes

El carrer esclatava d'il·lusió i voluntat de defensar la república proclamada. El govern es reunia després a Palau. El govern espanyol activava la suspensió democràtica a Catalunya. El cop d'estat. Expulsava els consellers, el vice-president i el president dels seus càrrecs. Ocupava les conselleries, les seus dels departaments, acomiadava

treballadors, tancava organismes, delegacions, empreses polítiques, examinava els calaixos, ordinadors, arxius i la comptabilitat de tot un govern. Alguns membres del govern democràtic se n'anaven discretament a Brussel·les. Uns altres es quedaven i decidien de presentar-se davant el jutge a Madrid. Però tot això ja va venir després i avui és prou viu el record de tot plegat.

Aquell 27 d'octubre es va passar de la il·lusió al buit. De la celebració d'una victòria a la constatació de la incertesa. I de la seguretat d'unes idees nobles al vertigen d'una repressió violenta i descarnada. Aquella jornada fou la jornada dels contrastes. Però la llavor de la República havia estat plantada a les escales del parlament. Com una metàfora. Les escales es poden pujar o baixar. Entre la il·lusió i el vertigen. ■

ELSA ARTADI

‘Hem entrat en la ratera on volien que entréssim i hem de sortir-ne’

Entrevista a la cap de files de Junts per Catalunya:
‘No podem passar-nos el dia llepant-nos les ferides;
hem d’avançar cap a la República’

ALBERT SALAMÉ

PERE CARDÚS

Manquen ben poques setmanes per a saber si al Principat hi haurà un president o bé si hi tornarà a haver eleccions. El 22 de maig és el termini per a convocar automàticament uns nous comicis. La majoria parlamentària provarà d’investir Puigdemont amb la reforma de la llei de

presidència acabada d’aprovar. Però és més que previsible que l’estat espanyol hi faci boicot. Parlem amb Elsa Artadi, cap de files de Junts per Catalunya i un dels noms que més sona per a una presidència provisional si falla l’operació Puigdemont. Ens parla d’aquesta possibilitat, de l’error d’haver estat més centrats en

la repressió que a construir la República, del canvi de paradigma del camí cap a la independència, de la necessitat de sortir de la ratera, del sentit de la desobediència i la confrontació, de la manca d’horitzons de l’independentisme i del seu camí cap a la consciència i la determinació per a construir un estat a Catalunya.

El terreny de joc canvia molt ràpidament, d'una manera molt dramàtica

No sabem quina serà la reacció de l'estat espanyol a cada passa que fem

—Esteu preparada per a ser presidenta?

—La meua investidura no és damunt la taula. Encara tenim Jordi Sànchez com a candidat. Ara modifiquem la llei de la presidència i esperem que pugui entrar al pròxim ple, que ha de ser dijous o divendres. La nostra idea és invertir el president Puigdemont.

—I quan ha de ser això?

—De seguida que es publiqui la llei. Primer hi ha l'aprovació al ple del parlament, després l'ha de signar Rajoy o Soraya Sáenz de Santamaría i llavors s'ha de publicar i entrar en vigor l'endemà. Intentaríem fer la investidura aleshores si hi ha marge per a fer-la. A partir d'aquí, un dels objectius importants de la legislatura és restablir el govern que hi havia, començant pel president Puigdemont. Per tant, tots els forats que trobem, totes les maneres possibles que ens acostin a aquest objectiu sempre hi treballarem.

—Què passarà si la llei és suspesa pel Constitucional espanyol?

—Per a impedir una llei primer l'has haguda de publicar i, per tant, s'ha de sancionar abans. Per tant, tenen dues opcions. O prevaricar i no signar una llei que surt del Parlament de Catalunya – creiem que això no passarà – o bé abusar del poder i dur-la al Constitucional amb la prerrogativa de suspendre-la cautelarment. La cosa pot anar per aquí. També hi ha la tercera via, la de la dignitat, i reconèixer que el parlament és sobirà per a aprovar lleis. Seria la més normal.

—Però la menys habitual, també.

—Correcte, malauradament sí.

—I aleshores el ple per a la investidura s'ha de fer automàticament després de la publicació?

—Sí, quan el convoqui el president del parlament.

—Si tot això falla, quina opció hi ha prevista?

—Nosaltres no desistirem mai de fer la investidura del president Puigdemont i

sempre hem dit que anirem pas a pas. Ara som en aquest punt. Abans no hi arribem, Jordi Sànchez continua essent candidat i s'hauria de fer un canvi. No saltres ens mourem segons allò que ens trobem. No volem repetir les eleccions, però com que tampoc no podem descartar que ens impedeixin de fer govern perquè ja hem intentat quatre investidures que no ens han permès, anirem prenent decisions a mesura que passin els fets. Ens trobem en uns mesos en què el terreny de joc canvia molt ràpidament, d'una manera molt dramàtica. Per tant, haurem de veure què ens trobem.

—Abans de repetir eleccions, s'intentarà fer un govern sigui com sigui?

—Ja hem intentat fer govern quatre vegades. És evident que Junts per Catalunya té la voluntat de fer govern. Des del 30 de gener, que va ser la primera, fins a la darrera, fa dues setmanes, quan el jutge Llàrena va decidir que hi havia no sé quins drets que havien de prevaler sobre els drets polítics de Jordi Sànchez sense emparar-se en cap article de cap codi. Per tant, ara ja ens podem esperar qualsevol cosa. La interlocutòria d'aquell dia era extremadament sorprenent, perquè ell justificava que hi ha uns drets col·lectius que estan per sobre de les llibertats i els drets individuals. Això sona una mica dictatorial, oi? I ho justificava dient que el problema és que a Catalunya hi ha gent independentista, que n'hi ha hagut sempre. I l'altre motiu que donava era el programa electoral de JxCat, que diu que es vol constituir Catalunya com una república. Ja ho saben, ens van deixar presentar i no ens van il·legalitzar, només faltaria! Per tant, ens trobem en una situació una mica surrealista. Anirem avançant, però no sabem quina serà la reacció de l'estat espanyol a cada passa que fem. Cada dia ens sorprèn.

—No hi ha cap indicatiu que acceptin un candidat que no estigui assenyalat?

—No tenim indicis d'això. L'últim és la interlocutòria del jutge Llàrena, que diu que el problema de Jordi Sànchez és que és integrat a JxCat. Per tant, ens posa

L'objectiu no és fer govern, no és invertir una persona o una altra. L'objectiu és fer República

a tots en la situació de demanar-nos què li passarà al següent que vulgui ser investit. Nosaltres ens plantejem i ens preguntem d'una manera molt honesta què passarà amb el pròxim candidat, perquè la deriva de l'estat espanyol és molt preocupant. I no és preocupant en l'àmbit personal, el problema no és que tinguem por de què li pugui passar a una persona en l'àmbit particular, que és molt dramàtic. El problema és a quina deriva autoritària ens abocarà el pròxim intent d'investidura, el pròxim moviment de sobirania del Parlament de Catalunya.

—S'intentarà fer la investidura de Puigdemont quan la llei deixi d'estar suspesa pel TC?

—Sempre que puguem, intentarem fer la investidura del president. Ara, més endavant... el nostre compromís és total.

—La solució és invertir un president provisional fins que la llei deixi d'estar suspesa?

—Ja ho veurem, ja ho veurem.

—**Estem atrapats en tot això. Cada pas que fem, tots pendants de si el deixen fer o no el deixen fer. Això com es pot superar?**

—És clar, per això hem de parlar més de com fem República i no de com recuperar les institucions. Estem en una situació en què és important recuperar les institucions, parlar de com fem accions antirepressives, de com denunciem la situació de la deriva autoritària que tenim a Catalunya i a l'estat espanyol. És important parlar de tot això. Però encara és més important que no parlem només d'això. Hem entrat en la rateta on volien que entréssim, de parlar només de la investidura, de recuperar les institucions i dels efectes del 155 i hem de sortir-ne. No podem parlar només de la política repressiva que ens apliquen i de com nosaltres reaccionem. I tot això és molt important i és evident que no ho podem treure de la nostra ment i de les nostres polítiques, però l'objectiu no és aquest.

—**Quin és l'objectiu?**

—L'objectiu no és fer govern, no és invertir una persona o una altra. L'objectiu és fer República i, per tant, hem de mirar tot allò que ens porta a fer República, des de la internacionalització, el Consell de la República, el procés constituent, les polítiques socials que fem, l'enfocament de la legislatura des de la Generalitat, però també quin rol té el parlament... Tots aquests altres elements i molts més. Què podem fer des de la societat civil, com ens podem ajudar, tots aquests elements han d'estar al servei de l'objectiu de fer República. Hem de centrar els nostres esforços a començar a enterrar tots aquests elements que a vegades han estat moneda de canvi en una negociació i començar a caminar. El país demana que fem efectiva la República. El cercle com es trenca? Es trenca caminant. No podem estar només llepant-nos les ferides, que és important i ho hem de fer, sinó que hem de continuar el nostre camí i hem d'avançar cap a la República.

—I deixant d'acatar?

—Deixant d'acatar quan calgui deixar d'acatar. Des del nostre punt de vista entenem que no cal fer desobediència simbòlica, o potser sí en certs casos, però hem d'anar a una confrontació productiva. Per nosaltres què és la confrontació productiva? Doncs la internacionalització del cas català. El fet que el president Puigdemont sigui a Europa fent política i explicant-se, malgrat els riscos que ell corre com a persona. Però ell entén quin és el seu rol com a president de la Generalitat i per tant fa aquesta política. Desobeir, si té recorregut i funciona per anar caminant i fer avançar la República, sí. Si és una cosa estètica que no serveixi per a res, mirem la manera de cercar-hi solucions.

—No és urgent posar fi al 155?

—A nosaltres el 155 no ens ha agradat mai. I vull recordar que al president Puigdemont és el primer a qui no va agradar el 155 i que el 26 d'octubre va pensar a convocar eleccions si això feia que el 155 no s'apliqués. Per tant, em sembla que una de les persones que tenen més clar quin és l'impacte i com n'és de pervers perdre el control de les institucions és el president Puigdemont. Nosaltres entenem perfectament el cost que implica, parlem amb els alts càrrecs que continuen al govern de la Generalitat, parlem amb els treballadors perquè són la gent amb qui hem treballat durant molt temps. Som coneixedors dels costs que han generat, d'acord. Però també hem de saber les implicacions que té replegar-se. Hem de valorar en tot moment quins són els costs i els beneficis i què ens durà abans a fer República.

—A la gent se li ha desdibuixat l'horitzó. No sap quin és el nou camí...

—És clar, s'ha desdibuixat perquè fins ara estàvem acostumats als fulls de ruta. Estàvem acostumats a dues coses: els fulls de ruta i els terminis. I es va plantejar un camí que ara sabem que no és el camí. Ep! Que ens ha aportat moltes coses, però ara sabem que no és el camí que hem de seguir. No és la desconnexió

ALBERT SALAMÉ

institucional de la llei a la llei. Això ens ha ajudat a fer moltes coses i el camí fet és increïble. Tenim el llegat immens del primer d'octubre, tenim moltes coses fetes, però ara l'envit és nou i hem de continuar avançant. Segurament ara hem de practicar la resiliència i els debats i després fer passos de manera coordinada i acordada, mostrant la unitat. Però és normal que hi hagi confusió perquè la gent estava acostumada a tenir fulls de ruta i terminis que ara no tenim. Hem estat excessivament centrats en la repressió i la investidura, i poc centrats a avançar cap a la República.

—L'estratègia ha estat fins ara més jurídica que no política?

—Ho dieu per la investidura de Jordi Sànchez?

—Per la de Sànchez i la de Turull, que es va precipitar perquè l'havien citat a declarar.

—Quan decidim de fer la investidura de Jordi Turull, no és per protegir-lo a ell. És

Hem estat excessivament centrats en la repressió i la investidura, i poc centrats a avançar cap a la República

*No hem estat
condicionats pels
advocats a l'hora de
prendre decisions*

ALBERT SALAMÉ

evident que no el beneficiava, allò. Precisament era un desafiament polític. Igual que amb Jordi Sánchez. Quan tenim la resolució de l'ONU, posem aquella força al servei de la política. Mirem de posar tots els arguments i situacions jurídiques al servei d'una causa política. Ho capgirem. No hem estat condicionats pels advocats a l'hora de prendre decisions. Si més no, en el cas del nostre grup parlamentari. No hem condicionat allò que es podia fer o no es podia fer a la situació jurídica.

—I allò que es podia dir i allò que no es podia dir?

—Hi ha coses que consultem als nostres advocats. No podia ser de cap més manera, especialment el temps que els nostres consellers eren fora de la presó i tenien una amenaça al damunt. Tenim una relació fluida i treballem braç a braç amb els advocats. I no ens hem sentit limitats. I ens sentim menys condicionats ara que hem comprovat el resultat de les indagatòries judicials. Les últimes declaracions que van fer els consellers davant el jutge són clarament una aproximació

política. Em va colpir la declaració de Turull, que va dir que al novembre havia tingut dubtes, però que ara el jutge Llarena li confirmava que era un pres polític. Hi ha hagut una transformació clara i evident. Abans dèiem que un dels objectius de la repressió era crear divisió i enfrontament. Però també volen fer por i suscitar dubtes i desconfiances. Per això és important de mantenir la posició política. Si acabes acceptant les amenaces i xantatges, t'empasses qualsevol actitud autoritària i dictatorial de vulneració de drets que són fonamentals. Hem arribat a un extrem que eren inimaginables fa uns anys. Hi ha una degradació democràtica fortíssima.

—I tot canvia molt sobtadament? Passen coses, com la detenció i alliberament posterior de Puigdemont a Alemanya, que canvien completament el panorama sense haver-ho previst...

—Recordo perfectament el dinar que tenia el dia que el van deixar sortir de la presó. Tres hores abans que em truqués l'advocat Gonzalo Boye per dir-me que

necessitava diners. 'Què passa?', li vaig dir. Jo no entenia per què. Em va dir que necessitava setanta-cinc mil euros. I com que hi havia també la compariència dels tres de Brussel·les, pensava que els diners eren perquè els imposaven una fiança de vint-i-cinc mil a cadascun. Era negatiu perquè eren mesures pitjors que l'altra vegada que s'havia emès l'euroordre. Però Boye em diu que no, que és per al president. Buf! Saltava d'alegria. Ni m'ho pensava que podia passar allò aquell dia. Teniu raó. Tot canvia molt de pressa. I també canvia quan et llesves un dia i sents el ministre Montoro dient que no hi ha hagut malversació. I l'endemà ens trobem una nova ràtzia repressiva amb detencions, o et trobes que es tornen a vulnerar els drets i les llibertats de la gent que porta samarretes grogues a un partit de futbol. I et poses les mans al cap i et demanes com pot ser que passin aquestes coses. És esperpèntic.

—**És una muntanya russa. Emocionalment, deu ser difícil de mantenir-se serena.**

—En el grup parlamentari parlem molt d'emocions també.

—**Feu teràpia.**

—És un grup de diputats que majoritàriament ens vam conèixer durant la campanya. Som tots molt nous. I vivim en una anormalitat. Potser per això ens és més fàcil d'obrir-nos i explicar-nos i compartir allò que sentim i allò que ens passa pel cap. Necessitem compartir la duresa del moment i com ens afecta emocionalment. Vam viure molt intensament les setmanes que vam tenir els consellers Rull i Turull entre nosaltres. I quan van entrar a la presó fa un mes, va ser un cop duríssim. Molt dur. Els trobem a faltar molt. Els seus llocs a les reunions de la direcció del grup continuen buits. I el seu despatx, també. Amb la seva fotografia. I tot això ens recorda per què som aquí. I ens recorda constantment què hem vingut a fer.

—**Dóna força o espanta?**

—Dóna molta més força. No els podem

fallar. Si no continuem avançant, els estarem abandonant. Dóna força pel nivell de compromís que ha de tenir cadascú de nosaltres. Són un exemple per a nosaltres. Venien cada dia aquí al parlament des de primera hora. Haurien pogut quedar-se amb la família a casa seva. Hauria estat legítim. Tothom ho hauria entès i ningú no s'hauria demanat res. En canvi, van estar al peu del canó cada dia. En Rull sempre rient i fent broma, ja el coneixeu. En Turull, amb la seva ironia. Ens donen molta força. També ens en dóna el president Puigdemont quan l'anem a veure a Brussel·les i ara a Berlín. La seva determinació, la dignitat.

—**I us porta a fer-vos preguntes? Què us pot passar? Què farà si em toca passar pel Suprem? Me n'aniré a l'exili?**

—Jo no puc parlar pels altres diputats. Puc parlar per mi i per allò que començem amb els altres diputats. I crec que no ens les fem aquestes preguntes. Jo no me les faig. No sé si és un mecanisme de defensa. Pensem més com avançar i fer avançar la República que no si ens tocarà el rebre i què farem. Potser cadascú en parla a casa seva. No ho sé. Ens preocupa més com sortim de la situació actual.

—**Sou independentista des de fa anys?**

—No. Sóc de la nova fornada. Sóc del mainstream. És cert.

—**Què us va fer canviar?**

—No hi ha un moment concret. És una evolució lògica a partir de l'observació dels fets. És un procés de convenciment que es fa de mica en mica. A casa meva no eren independentistes. I jo tampoc, a l'escola. Lògicament, hi ha un trencament fort el 2010 amb la sentència de l'estatut. Això va passar a molta gent. És fruit de les experiències, les lectures, les converses... Diria que la meva experiència o el meu cas és força comú en la majoria dels independentistes d'avui. I cada vegada som més. Et trobes gent que no ho diries mai vestits de color groc de cap a peus. ■

Pensem més com avançar i fer avançar la República que no si ens tocarà el rebre i què farem

Et trobes gent que no ho diries mai vestits de color groc de cap a peus

La dimissió de Cifuentes, l'últim símptoma de la caiguda en picat del PP

Espanya La corrupció, la puixança de Ciutadans, la pèrdua de poder en les places on tradicionalment era fort i el procés català desgasten el PP a tot l'estat espanyol

REDACCIÓ

La dimissió de Cristina Cifuentes és un maldecap menys per al president del govern espanyol, Mariano Rajoy, que no haurà de respondre més preguntes sobre si la presidenta de la Comunitat de Madrid ha de dimitir o no. Com és habitual, Rajoy no ha hagut d'actuar i ha esperat que la polèmica es podrís i caigués tota sola. Un problema menys. Però, de retruc, la dimissió de Cifuentes també és una constatació més de la caiguda en picat del PP, que de moment no sembla tenir xarxa de salvació. No és una crisi esporàdica,

sinó gestada per múltiples elements: corrupció, males praxis, la puixança de Ciutadans, la pèrdua de poder en les places on el PP tradicionalment era el partit fort i, sobretot, el procés català.

El gran 'problema' amb què el PP ha hagut de bregar d'ençà que Rajoy va pujar al govern el 2011 és sense dubte el procés de Catalunya cap a la independència. Contra les aspiracions dels catalans, ha tingut una oposició frontal, sense espai per al diàleg, i això ho ha pogut fer sense desgastar-se políticament, si més no a Espanya, car els altres grans partits, PSOE i Ciutadans, li han donat suport en tot moment i l'han ajudat

La judicialització de la política s'ha fet més evident que mai i l'extrema dreta s'ha revifat amb força

a fer pinya quan més ho ha necessitat.

Però, paral·lelament, la pugna amb el govern de Puigdemont ha posat en relleu els tics més autoritaris del PP. La judicialització de la política s'ha fet més evident que mai i l'extrema dreta s'ha revifat amb força. Fins ara les mobilitzacions feixistes se cenyien a actes esporàdics, però ara ja tenen presència en manifestacions en favor de la unitat d'Espanya. Afegim-hi els actes de censura continus, producte d'un sistema judicial nomenat pels populars. El cansament de l'electorat espanyolista envers el projecte popular es va fer visible en les últimes eleccions es-

El partit d'Albert Rivera va endur-se milers de vots del PP al Principat en les eleccions del 21-D. ALBERT SALAMÉ

panyoles, les del 2016, quan va perdre 49 diputats, cosa que el separava de la majoria absoluta del 2011. Tanmateix, arran de la impossibilitat de pactes d'altri, Rajoy va poder mantenir la presidència.

Ciudadans es menja el PP

La patacada sí que va ser històrica al Principat, un any més tard. Tot i que Catalunya i Espanya no són comparables electoralment, les eleccions del 21-D són un símptoma clar d'allò que pot acabar passant al PP espanyol. El PP va perdre bous i esquesques i va baixar d'11 diputats a 4 i prou. La interpretació és molt clara. L'electorat espanyolista es va estimar més jugar a favor de Ciudadans, la dreta empolainada, i Arrimadas va queixalar encara més terreny a un PP que ha acabat sense grup parlamentari.

Aquesta situació es pot reproduir a Espanya. Només cal fixar-se en els sondatges publicats pels mitjans es-

panyols, que aplaudeixen la bel·ligerància amb què actua Ciudadans envers Catalunya. Segons les previsions de les enquestes, Ciudadans ja ha passat davant del PP i com més va més augmenta la distància. L'última, feta pel Periódico, indicava que en unes eleccions espanyoles el partit d'Albert Rivera passaria dels 32 diputats actuals al congrés a 114. És a dir, que gairebé hi quadruplicaria la presència, es convertiria en primera força i es menjaria el PP, que cauria de 137 escons a 79-82.

Ciudadans se sent fort i aquests últims mesos es presenta com l'ala més dura i nacionalista espanyola que pot plantar cara a l'independència. Rajoy i els seus s'han desgastat i Rivera se n'aprofita. Un exemple molt aclaridor per a entendre aquesta estratègia de Ciudadans el vam veure ahir. Contra 'la inacció del govern', Ciudadans va decidir de dur al TC la delega-

ció del vot al parlament del president Puigdemont i del conseller Toni Comín.

Adéu a 'l'eix de la prosperitat'

A la dreta, hi caben tots els partits, però si fins ara el pastís se'l menjava el PP tot sol, d'ara endavant se l'ha de repartir amb Ciudadans. També a la comunitat de Madrid, on donen suport al govern del PP. Amb la dimissió d'ahir de Cifuentes, Ignacio Aguado, de Ciudadans, ja es frega les mans pensant en les eleccions de l'any vinent. Si el PP acaba perdent la presidència de l'autonomia, es consumarà la fi de l'anomenat eix de la prosperitat. El 14 de juliol de 2004 Jaume Matas, Francisco Camps i Esperanza Aguirre van signar al castell de Bellver el protocol fundacional de 'l'eix de la prosperitat'. Era època de vaques grasses, amb el PP fent i desfent en ajuntaments i conselleries, especialment allà on deien que duïen 'prosperitat': al País Valencià, a les Illes i la comunitat de Madrid.

Però la ressaca d'aquella època s'ha anat girant en contra dels populars, que té gairebé mil investigats per corrupció. El 2015 van perdre els ajuntaments de Palma, València i Madrid, i també la Generalitat Valenciana i el govern balear. Cifuentes era l'única resistència, però sembla qüestió de temps que Ciudadans li acabi prenent l'espai vital. Encara falta molt per a les eleccions espanyoles del 2019, però el PP haurà de remar molt si vol revertir una dinàmica negativa. ■

Falta molt per a les eleccions espanyoles del 2019, però el PP haurà de remar molt si vol revertir una dinàmica negativa

Els entrebancs de l'acostament dels presos polítics a Catalunya

Presos polítics Jordi Cuixart ja ha demanat el trasllat i la resta de presos polítics poden demanar-lo ben aviat

ROGER GRAELLS

La defensa dels presos polítics ha fet un tomb aquestes últimes setmanes. La setmana passada, en les declaracions indagatòries davant el jutge del Tribunal Suprem espanyol Pablo Llaurena, els consellers, Forcadell, Sànchez i Cuixart van refermar la seva ideologia independentista i van criticar durament la instrucció del jutge i les acusacions del mateix jutge i de la fiscalia. Ara és previst que comencin a presentar sol·licituds per a traslladar-se a presons catalanes.

El primer de fer-ho ha estat Jordi Cuixart. En una petició a Institucions Penitenciàries, va al·legar que es vulnerava el dret a la vida familiar i a la intimitat, el dret del nen –recollit a la Con-

venció de Drets del Nen de l'ONU– i el dret de defensa. El director de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans, Iñaki Rivera, ha elaborat un dictamen que la defensa de Cuixart ha adjuntat a la petició. S'hi descriuen les vulneracions de drets de què és víctima Cuixart i es fa referència a la legislació espanyola, europea i internacional per a argumentar la necessitat de l'acostament. 'Les decisions administratives i judicials s'han d'avenir al dret del nen que reconeix l'ONU', ha dit. També s'hi ha afegit un informe dels danys que la situació causa en el fill de Cuixart.

Rivera ha explicat a VilaWeb que el dictamen és a disposició de la resta de famílies dels presos polítics i de les defenses. Però cal tenir en compte que cada pres té

Rull, Mundó, Romeva, Turull, Bassa, Forn i Borràs arriben a l'Audiència espanyola, el dia que van ser empresonats. ACN

Es pot obrir la via internacional al Consell d'Europa i a les Nacions Unides per vulneracions de drets fonamentals dels presos polítics

La rectificació de Parlon i Marín respecte de la decisió del PSC ha fet visible la divisió socialista en aquesta qüestió

una situació personal diferent i que, en conseqüència, les defenses hauran d'adaptar les sol·licituds a la de cada pres polític. El final de la instrucció i les comunicacions dels processaments són dos dels arguments que han fet canviar la situació.

Aquesta petició no respon pas a cap estratègia coordinada entre totes les defenses dels presos polítics, segons que ha pogut saber VilaWeb. Però això no exclou que els advocats demanin el trasllat de la resta de presos polítics les setmanes vinents. De fet, fonts de la defensa de Jordi Sánchez sí que han explicat que més endavant en demanaran el trasllat a Catalunya.

L'advocat de Carles Puigdemont, Jaume Alonso-Cuevillas, ha criticat les limitacions que tenen les defenses. En declaracions a VilaWeb, ha explicat que quan Puigdemont va ser empresonat a Neumünster, tant ell com l'advocat Gonzalo Boye podien reunir-se cara a cara amb el president, sense límit de temps i amb tota mena de papers i ordinadors. En canvi, a les presons espanyoles sovint els advocats veuen els

presos a través de vidres, no poden interactuar-hi directament i els impedeixen de treballar amb un ordinador. 'En una causa amb centenars de fulls, això dificulta molt la feina dels advocats', ha lamentat.

De vulneració dels drets de l'infant pot haver-n'hi també en els casos de Jordi Sánchez, Oriol Junqueras, Raül Romeva i Josep Rull, que tenen fills petits. En els casos de Carme Forcadell i Dolors Bassa, tenen dos néts petits. Junqueras ja va demanar el trasllat al gener per poder assistir als plens del parlament, però Llarena l'hi va denegar. Ni la instrucció no era tancada ni hi havia hagut el processament.

Llarena pot opinar, el Ministeri d'Interior espanyol decideix

La decisió recau en la direcció general d'Institucions Penitenciàries, no pas en Llarena. Per tant, en mans del Ministeri d'Interior espanyol, dirigit pel ministre Juan Ignacio Zoido. El director general d'Institucions Penitenciàries és Àngel Yuste, un alt càrrec de confiança del PP. El procediment estableix que

Yuste ha de donar compte a Llarena de la petició i el jutge pot emetre una opinió, però la decisió final recau en aquest organisme o bé directament en el ministeri.

Tanmateix, el ministeri sol seguir la línia que marca el jutge en cada cas. Per tant, si Llarena no veu amb bons ulls els trasllats, el Ministeri de l'Interior espanyol pot argumentar que pren la decisió d'acord amb el criteri del jutge instructor. Una resolució en sentit diferent de l'opinió del jutge pot obrir una nova via d'aigua entre el Suprem i el govern espanyol després del xoc de la setmana passada per les declaracions del ministre d'Hisenda espanyol, Cristóbal Montoro, en què negava que hi hagués hagut malversació en el referèndum.

Què pot passar si Institucions Penitenciàries denega el trasllat dels presos a Catalunya? Rivera ha explicat que pot començar un procés contenciós-administratiu i també obrir la via internacional al Consell d'Europa i a les Nacions Unides per vulneracions de drets fonamentals dels presos polítics. Una via, per tant, lenta i que pot allar-

gar encara més la llunyania dels presos i el patiment de les famílies.

Una qüestió que amplia el consens

El trasllat dels presos polítics a Catalunya és una de les qüestions que suscita més consens entre els grups polítics i la societat civil. A més dels partits independentistes, de les entitats i dels sindicats, els comuns donen suport a l'acostament dels presos i al seu alliberament. En el cas del PSC, és un assumpte sensible que suscita opinions diverses i que pot acabar decantant els socialistes cap a l'autodenominat front democràtic.

A Barcelona, Jaume Collboni i el PSC no van donar suport a la moció que demanava l'acostament dels presos a Catalunya. En canvi, poques setmanes després, Núria Parlon (Santa Coloma de Gramenet) i Núria Marín (l'Hospitalet de Llobregat) van votar a favor de les mocions dels partits independentistes. La rectificació de les dues batllesses respecte de la decisió del PSC de Barcelona ha fet visible la divisió socialista en aquesta qüestió. ■

La Rambla de Barcelona, plena de gom a gom. ACN

L'èxit d'un *Sant Jordi* de tres dies

MONTSERRAT SERRA

Crònica de la jornada literària

A primera hora, anant amb el tren de la costa, els *whatsapps* dels passatgers bullen d'activitat. Tothom es felicita per Sant Jordi, tot i que de roses encara no se n'hi veuen, al vagó. La mar ben encalitzada no fa prou honor a una festivitat tan lluminosa, tan de cultura, tan de carrer. Però, deixant fluir la memòria literària, surten uns versos de Joan Maragall:

*Avui el mar té vint-i-vuit colors
i tot està revolt, el cel i l'aigua:
el cel brillant i blau; el vent, furios.
Hi escotona els núvols i els empaita.*

*Fa voleiar banderes i blancors,
retorç i esbulla els arbres amb gran sanya:
tot són crits i sorolls i lluentors,
amb un fresseig i un bellugueig
que espanta.*

A les deu del matí el pati del Palau de la Virreina, seu de l'Institut de Cultura de Barcelona (Icub), a la Rambla, ja és ple d'editors, escriptors, agents, polítics i més especimens de la festa. Durant molts anys l'hotel Regina es va encarregar d'organitzar l'esmorzar de Sant Jordi, el punt de partida on s'aplegaven els protagonistes i es feien la foto de família. L'any passat, l'hotel va deixar de

fer l'esmorzar, que ja s'havia convertit en tradicional. Enguany, ha pres el relleu de l'acte l'Ajuntament de Barcelona. Al pati de la Virreina s'hi està més bé, tot és més oxigenat.

De seguida ens trobem els primers editors, Jordi Ferré i Rosa Rey, de 9 Grup, que ens diuen que estan molt animats i que tota la setmana ha anat molt bé de vendes, especialment el cap de setmana. Després, el director editorial del Grup 62, Emili Rosales, confirma aquestes bones perspectives i assegura que pot ser un Sant Jordi històric. Alguns dels llibres del grup es prefiguren com els més venuts de la jornada: el de Martí Gironell, *La*

força d'un destí; el d'Antoni Bassas, *Bon dia, són les vuit!*; i també *Operació Urnes*, de Laia Vicens i Xavier Tedó, que pot convertir-se en el llibre més venut de no-ficció en català de la història, amb quaranta mil exemplars.

Aleshores es demana als escriptors que es col·loquin a l'escenari, com formant una coral, per fer la fotografia de família. Després el nostre fotògraf, Albert Salamé, ens confirmarà que hi ha hagut patacades per sortir-hi. No hem estat gaire al cas de les paraules de la batllessa, Ada Colau, perquè ens hem trobat l'editora Maria Bohigas, que ens diu que el Sant Jordi se li presenta bonic, exuberant. I tot seguit, confusa, mirant

Fragment de la fotografia de família, on trobem les escriptores Gemma Pascual i Bel Olid, i l'editora Montse Ayats, entre més. ALBERT SALAMÉ

cap a l'escenari, afegeix: 'Escolta'm, d'aquests de la foto no conec ningú. On són els escriptors?' Després, analitzant la foto feta per Salamé, fent zoom, sortosament descobrirem a primera fila les escriptores Najat El Hachmi, Gemma Pascual i Bel Olid, i la presidenta de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, Montse Ayats.

Maria Bohigas saluda les seves autores estrella d'aquest Sant Jordi, Antònia Carré-Pons amb *Com s'esbrava la mala llet* i l'autora sorpresa, Eva Baltasar, amb *Permagel*. Una diu que ha rebut cops de colze; l'altra, cops de maluc. I fan broma i tenen ganes de viure el Sant Jordi i de conèixer lectors. Per a Eva Baltasar aquest és el seu primer Sant Jordi i se'l mira com si fos una turista.

A la sortida de la Virreina, ens trobem l'escriptor Raül Garrigasait, autor d'*Els es-*

Continuem caminant amunt. El groc és el color predominant de la jornada

tranys (premi Llibreter i premi Òmnium a la millor novel·la de l'any). Ens espanta:

— Vinc consternat.

— Què passa?

— M'acaben de fer una entrevista per TV3 i no m'han fet ni una sola pregunta sobre el llibre.

— ...

— Per una altra banda, acabo de parlar amb una periodista del diari *Le Monde*, que m'ha fet tot de preguntes polítiques. I m'ha fet la sensació que venia amb ganes

d'escotar. I preguntava si ens sentíem obligats a prendre posició. Jo li he dit que no en teníem cap obligació, però que alguns sí que sentíem la necessitat de fer-ho. I cal dir-ho, pocs dies abans que Val·tònc potser haurà d'entrar a la presó i quan fa dos dies que la policia va requisar les samarretes grogues a la final de la copa del rei.

Pugem plegats per la Rambla, que ja va plena i ja és tancada al trànsit. Ens fa gràcia trobar una parada de llibres de vell de la col·lecció Bernat Metge, perquè en Garrigasait és avui el responsable editorial de la col·lecció. A mig pujar, ens trobem l'editor Joan Carles Girbés. Parlem d'una fila de lectors que sembla que té un jovenet amb una gorra posada a l'inrevés. Deu ser un *youtuber*, especulem. Però no, descobrim que la cua és per a la directora de cinema i actriu Leticia Dolera, que he escrit

un llibre sobre l'assetjament i el #MeToo.

A les onze toques, a la plaça de Catalunya, saludem dos escriptors de L'Avenç: Julià Guillamon, que signa *El barri de la plata*, i Adrià Pujol Cruells, autor d'*Els barcelonins*. Què us sembla aquest Sant Jordi? Pujol Cruells dispara: 'Em fot de molt mala llet els que no hi poden ser.' Quin nus a la gola. El comentari el recull Guillamon: 'Mira, tot baixant he passat per davant de la parada de Tabarnia, allà a l'altura del Palau Robert, i has de prendre una til·la...' Un lector que es troba davant de Guillamon, tanca: 'És una vergonya!'

Continuem caminant amunt. El groc és el color predominant de la jornada. Ens plantem davant de la llibreria Jaimes, on trobem unes somrients joves autores de l'Altra editorial: Irenen Solà, premi Documenta

amb *Els dics* i Maria Guasch, que amb *Els fills de la Llacuna Park*, va quedar finalista del premi Òmnium a la millor novel·la de l'any i acaba d'aconseguir el premi de la Crítica espanyola. Totes dues es mostren molt emocionades començant a viure el seu primer Sant Jordi a Barcelona amb signatures. Formen part dels noms d'escriptors emergents que han marcat aquest Sant Jordi. En aquest sentit, Maria Guasch comenta: 'Això també ha passat en l'àmbit del cinema, mireu el Festival de Màlaga que acaba de passar. I ho hem de celebrar, però tinc ganes que una situació com aquesta deixi de ser excepció.'

Són les dotze toques i anem a trobar en Quim Monzó.

—Mare, mira qui hi ha aquí!

—Aina, filla!

Una nena, adolescent o més petita, arrossega la seva mare i tota la família cap a la part de darrere de la parada d'Òmnium Cultural, a la rambla de Catalunya tocant el carrer de la Diputació. Quim Monzó, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, hi ha signat llibres, d'onze del matí a dotze del migdia. Hi hem arribat que l'escriptor ja havia acabat. Ho havia allargat més de quinze minuts. Parlava amb en Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium, quan la nena li ha demanat una *selfie* i tota la família s'hi ha afegit. Després, una lectora també s'hi ha fet una foto. I una altra. És popular, en Monzó.

L'acompanyem rambla de Catalunya avall mentre li demanem com ha anat la trobada amb els lectors i quins

llibres li han fet signar. I ens explica que n'ha signats de totes les èpoques, fins i tot un *Self-service* que va escriure amb en Biel Mesquida. 'La gent es porta els llibres de casa. És lícit en un dia com avui', diu. I continua: 'El fet més rellevant és que avui ja no és Sant Jordi, el dia del llibre i la rosa, sinó que és Sant Jordi, el dia de la "selfie" i la rosa.'

I mentre anem caminant, a pas lleuger, per un costat de la rambla de Catalunya, un jovenet agosarat (no deu pas tenir més de quinze anys) interpel·la en Monzó tot demanant-li si es poden fer una *selfie*. 'Ho veus?', ens diu en Monzó. I demanem al jovenet quin és el llibre que més li ha agradat de Quim Monzó. Sorpresa! Ens diu que no se n'ha llegit pas cap, que li demana la foto perquè l'ha vist a la televisió. Diu que prefereix en Sergi Pàmies. I diu que l'últim llibre que s'ha llegit és *La catedral del mar*, que es va llegir en dos estius consecutius. En Monzó demana al jove si sap que en Falcones té problemes amb Hisenda.

Arribem a la Gran Via i Monzó aconsegueix trobar un taxi. Pugem amb ell i continuem conversant. Li demanem si demà escriurà sobre Sant Jordi. 'Què dius ara! Hi haurà cinquanta articles sobre Sant Jordi demà al diari!' I ens explica que ja té enllestit l'article de demà, que tracta d'una normativa que es vol aplicar a Uganda: 'El president d'aquest país vol prohibir el sexe oral. És una notícia, no m'ho invento. Diu que la boca és per a menjar, menjar aliments, que el sexe és una altra cosa i que si practiques

1. L'escriptor Raül Garrigasait. M.S. // 2. D'esquerra a dreta: Adrià Pujol Cruells, Julià Guillamon i Carme Riera.

ALBERT SALAMÉ // 3. D'esquerra a dreta: Eugènia Broggi, Irene Solà i Maria Guasch. ALBERT SALAMÉ

Quim Monzó dins del taxi. ALBERT SALAMÉ

Oriol Comas cridat a l'ordre per Màrius Serra. ALBERT SALAMÉ

sexe oral, et poden sortir cucs als budells.'

Monzó estrena camisa, una camisa cridanera. S'ha endut dues roses grogues de la parada d'òmnium. El taxi s'atura al carrer de Sepúlveda, cantonada Rocafort. Se'n va a l'estudi. El seu Sant Jordi s'ha acabat. Quim Monzó se'n va a escriure l'article de dimecres. No sabem de què tractarà.

Hem deixat en Monzó a prop del seu estudi i no

deixem el taxi per tornar a la batalla: volem trobar en Màrius Serra, autor de *La novel·la de Sant Jordi*, enguany molt ben acompanyat pel protagonista del llibre, Oriol Comas. Tots dos no han parat de signar. Explica Serra: 'Hi ha hagut molt de moviment tot el matí. Estic signant més enguany que en tots els Sant Jordis viscuts, fins i tot més que quan vaig guanyar el premi Sant Jordi. No recor-

do cap Sant Jordi amb tanta intensitat com aquest.' Heu viscut cap paral·lisme amb la novel·la? 'De moment no s'ha mort ningú, però tinc una sensació de mirall.'

I Oriol Comas assegura: 'Com s'explica en la novel·la, jo prenc algunes decisions tirant els daus. Sense anar més lluny, a un quart de tres m'escaparé a fer un Dry Martini i tiraré els daus per decidir si me'n prenc un o dos. Si els

daus van a favor, amb dos Dry Martini no sé pas si continuaré signant.'

A l'hora de dinar anem a la terrassa de l'hotel Condes de Barcelona, on el Grup 62 fa anys que munta un espai per a dinar una mica i reposar, un espai de trobada d'escriptors del grup, gent del sector i polítics, és clar.

Ens trobem Najat El Hachmi, contenta de com funciona la seva darrera novel·la, *Mare de llet i mel*. Explica que ha signat llibres a moltes mares i filles. Tornem al tema de la literatura escrita per dones, com un dels elements destacats d'aquest Sant Jordi. Explica: 'El problema és que sigui una moda i això pot portar a desactivar aquesta problemàtica. Fixeu-vos amb la violència de gènere. És un tema desgastat mediàticament. Per una banda, és positiu que en l'ambient hi hagi aquest corrent per a les noies joves d'ara. Però, per una altra, si només et quedes amb la lectura de la Leticia Dolera, que no et porti a llegir la Capmany o la Silvia Federici, que parlen de feminisme des de l'aprofundiment i no des del pamflet, no avançarem. El problema de fons és que no hi ha educació en el feminisme. En tota l'escolarització no es parla de feminisme, no es troba en el currículum.'

Hi trobem molts escriptors, al dinar: Martí Gironell és un dels més saludats, perquè amb *La força d'un destí* ja s'apunta que serà dels més venuts. Saludem Pep Puig, autor d'*Els metecs*, una novel·la que entre crítics i escriptors la comencen a llegir i a valorar. Clara Queraltó,

Najat el Hachmi. ALBERT SALAMÉ

premi Mercè Rodoreda, comenta que ja ha trobat lectors que s'havien llegit el seu llibre i li havien aportat mirades i significats que ella no s'havia imaginat. I Jordi Puntí, que ha signat els seus dos llibres de Sant Jordi, *Tot Messi* i *Això no és Amèrica*, tot i que sobretot ha signat el dedicat al crac blau-grana.

Al dinar també hem trobat Clara Puig, filla del conseller de Cultura, Lluís Puig, que treballa al Grup 62. El regidor Jaume Ciurana li ensenyava un vídeo que ha editat el seu partit, on els seus regidors llegien entre tots el poema *Llibertat* de Paul Éluard, en una traducció del poeta Marc Granell.

No volem anar-nos-en del dinar sense parlar amb Joan-Lluís Lluís, premi Sant Jordi amb *Jo soc aquell que va matar Franco*: 'Aquest Sant Jordi és molt més intens que cap altre que hagi viscut. A la parada

Una cosa és ben certa, com diu Emili Rosales: ha estat un Sant Jordi de tres dies

d'Òmnium s'han exhaurit els seixanta-cinc exemplars que tenien i encara m'ha quedat un quart d'hora. Us explicaré una anècdota: diumenge a Sant Just Desvern, una senyora se'm va plantar al davant amb el llibre, perquè l'hi signés. Em va mirar fixament i va començar a plorar. I no sé per què plorava, no vaig gosar preguntar-li-ho. Em va impactar molt.' I continua: 'Sobre la recepció del llibre, encara no sé gaire què dir, perquè he fet moltes presentacions però els lectors que em comenten la novel·la trobo que no en fan una valoració detallada, com si no s'atrevissin a fer-ne una valoració realment personal. Amb les altres novel·les que he fet s'hi han atrevit més.'

I amb certa ironia, abans de tornar al carrer a signar, Joan-Lluís Lluís diu: 'Això de ser premi Sant Jordi m'ha implicat coses fantàstiques.

Mira, he visitat la casa de Pompeu Fabra a Badalona, que no es pot visitar; he entrat al parlament sense acreditació; m'he perdut en un pàrquing gegant amb en Màrius Serra...'

Sortim al carrer. Continua ple de gent contenta, comprant llibres i roses. La tarda encara s'allarga, perquè hi ha molta gent que surt de treballar i s'arriba al centre. A les set del vespre s'han sabut els títols dels llibres més venuts. No hi ha sorpreses. Haurem d'esperar a divendres per a saber quin ha estat l'abast d'aquest Sant Jordi, si ha estat històric, que voldria dir superar la venda de l'any passat, que va ser un any excepcional, o si ha estat una gran festivitat en què s'han igualat les darreres xifres de vendes. Una cosa és ben certa, com diu Emili Rosales: ha estat un Sant Jordi de tres dies. ■

Arts escèniques 'Josafat' en forma de circ

Exposicions Dones artistes a l'IVAM

Gastronomia Festival Indígenes a Perpinyà

VilaWeb { Paper > 28-29/4/2018

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

La fotografia guanyadora del World Press Photo, de Ronaldo Schemidt per l'agència France-Press. S'hi veu un noi en flames en una manifestació contra Nicolás Maduro a Caracas.

VEURE I ENTENDRE EL MÓN,
EL WORLD PRESS PHOTO
TORNA A BARCELONA

VEURE I ENTENDRE EL MÓN, EL WORLD PRESS PHOTO TORNA A BARCELONA

Fotografia La mostra de fotoperiodisme exhibeix més d'un centenar d'imatges fins al 27 de maig al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

REDACCIÓ

Tot just fa un parell de setmanes que se'n van anunciar els guanyadors i aquest cap de setmana el World Press Photo fa parada a Barcelona. Concretament, la mostra de fotoperiodisme més important del món es podrà veure al Centre de Cultura Contemporània fins al 27 de maig. D'aquesta manera, Barcelona es converteix en una de les primeres ciutats del món a exhibir l'exposició i en una de les poques a presentar els premis guanyadors del concurs de narrativa digital. Amb el lema 'Veure i entendre', l'exposició mostra treballs majoritàriament inèdits i ofereix la possibilitat d'accedir a històries sense manipulacions, enriquant els diferents punts de vista sobre l'actualitat.

El World Press Photo és una de les exposicions internacionals de fotoperiodisme més grans i prestigioses, i a Barcelona mostra centenars d'imatges. La més destacada és la guanyadora del

A més de la fotografia de l'any, el World Press Photo també mostra les altres cinc imatges nominades i les premiades en vuit categories

concurs d'enguany, feta pel fotògraf Ronaldo Schemit a Veneçuela durant les protestes contra Nicolás Maduro el març del 2017. Hi apareix un jove manifestant, José Víctor Salazar Balza, corrent amb el cos en flames. El noi, que va sobreviure però té cremades de primer i segon grau, se li va encendre el cos a causa de l'explosió del dipòsit de combustible d'una moto.

A més de la fotografia de l'any, el World Press Photo també mostra les altres cinc imatges nominades i les premiades en vuit categories. Comptant-hi els primers i segons premis de les categories i les sèries, la mostra aplega en total mig centenar de les fotografies més rellevants de l'any 2017. Entre els temes més recurrents, destaquen la presa de la ciutat iraquiana de Mossul, les joves segrestades a Nigèria per Boko Haram, el genocidi rohingya de Myanmar i els atemptats de Londres.

Pel que fa a les categories, en la de temes contemporanis destaca una instantània de Jesco Denzel que tracta sobre la superpoblació de la ciutat nigeriana de Lagos i les nefastes conseqüències que té per al medi ambient. La guanyadora de notícies generals és una fotografia d'Ivor Prickett sobre la batalla de Mossul, i el premi a notícies d'última hora és una imatge presa a Las Vegas pocs minuts després del tiroteig al festival Route 91. Carla Kogelman va obtenir el primer premi de projectes fotogràfics a llarg termini amb una sèrie que explica la vida quotidiana dels infants de Waldviertel, una zona muntanyosa i aïllada d'Àustria.

'Rohingya Crisis'. PATRICK BROWN, PANOS PICTURES, PER UNICEF

'The Battle for Mosul - Young Boy Is Cared for by Iraqi Special Forces Soldiers'. IVOR PRICKETT, PER THE NEW YORK TIMES

Una de les imatges més impactants és la guanyadora de la categoria de medi ambient, que mostra el trasllat d'un rinoceront de Sud-àfrica a Botswana per a ser alliberat. En la categoria d'esports, la imatge guanyadora és obra d'Oliver Scarff, una fotografia en blanc i negre del Royal Shrovetide Football Match, un esport tradicional britànic que es practica des de l'Edat Mitjana. Finalment, el primer premi de la categoria de retrats explica la història de dues joves kosovars establertes a Suècia que són víctimes d'una misteriosa malaltia anomenada síndrome de la resignació.

L'IVAM REIVINDICA LA FEINA DE LES ARTISTES VALENCIANES AMB L'EXPOSICIÓ 'A CONTRATEMP'

Exposicions La mostra aplega 240 obres d'una vintena de creadores fetes entre 1929 i 1980

REDACCIÓ

L'Institut Valencià d'Art Modern acaba d'inaugurar l'exposició 'A contratemps. Mig segle d'artistes valencianes'. La mostra aplega 240 obres de creadores d'estils molt diversos fetes entre 1929 i 1980: hi ha Jacinta Gil, Anna Peters, Eva Mus, Isabel Oliver, Monika Buch, Ángeles Marco, Ana Torralva, María Dolores Casanova, etc. L'objectiu és plasmar com el fet de ser dona va afectar-les a l'hora de crear. Per això l'exposició mostra la lluita d'una vintena d'artistes per aconseguir la professionalització i la visibilització de la seva obra.

‘És una exposició d'artistes atrevides i valentes que no van voler ser una nota al peu de pàgina. Van ser valentes, perquè en una època fosca van trencar les normes que feien hegemònics l'art i la cultura. I van ser atrevides perquè van lluitar contra el conservadorisme de l'època’, diu el director del museu José Miguel G. Cortés. La mostra comença amb la coberta de la revista Blanco y Negro encarregada a Manuela Ballester el 1929 i acaba el 1980, quan Carmen Calvo exposa al museu Guggenheim de Nova York.

L'exposició es divideix en dos grans blocs. El primer, 'Una generació perduda: II República, guerra civil i exili', aplega obres d'aquesta etapa d'artistes com ara Manuela Ballester, Elisa Piqueras, Gerda Taro, Tina Modotti, Kati Horna, Juana Francisca, Pitti Bartolozzi, Alma Tapia, Amparo Segarra, Eugenio Granell i Josep

Dues visitants, a l'exposició. IVAM

Renau. 'En aquest període, l'estereotip que retraten és el de la dona musculosa i guerrillera o el de la dona coratge que a la rereguarda té cura dels ferits', expliquen les comissàries de la mostra.

La segona part de l'exposició, 'Dictadura i transició', aborda un període en el qual es va viure un retrocés en els drets i llibertats de les dones. Aquí, les obres exposades presenten el nou imaginari que les valencianes d'aquesta generació

comencen a construir, els treballs que incitaven a la participació i la generació de consciències creatives crítiques i les manifestacions artístiques que es van convertir en un espai de resistència política els anys seixanta. L'exposició culmina amb l'apartat anomenat 'De professió, les seves tasques', en què les artistes recuperen, en les seves obres, els treballs d'artesanía com a fórmula per a espantar dimonis. ■

L'UNIVERS SONOR DE LA TROMPETA PROTAGONITZA EL FESTIVAL DIXIELAND DE TARRAGONA

Festivals La cap de cartell d'enguany és la carismàtica trompetista Gunhild Carling & Carling Family

S'han programat 111 actes en uns quaranta locals de la ciutat. ACN

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana, Tarragona tornarà a ser per uns dies la capital de la música dixie. Fins dilluns, s'hi fa el Festival Internacional Dixieland, que enguany tindrà com a protagonista l'univers sonor de la trompeta. Els concerts i les activitats programades donaran a conèixer el paper imprescindible d'aquest instrument en el món del jazz, des dels seus repertoris fins als intèrprets més rellevants.

Una de les actuacions destacades del cap de setmana és la de The Gramophone All Stars Big Band, que presenten l'últim àlbum, Maraca Soul. Després de l'èxit de Jazzmaica, la banda ara afegeix nous ritmes de sonoritat caribenya, com el bogaloo i el calypso. Diumenge, clourà el festival tot un referent del so del jazz més tradicional, Dan Barrett Quintet. El músic ha treballat al costat de grans noms del jazz i el swing, com ara Benny Goodman i Tony Bennett, i és membre de la New Orleans Jazz Band de Woody Allen. El cartell internacional el comple-

tan Ronald Baker Quartet, el Jay Wallis Trio, els Dizzy Birds, Marina & The Kats i Shirley Davis.

111 actes en 40 locals i 48 formacions amb 130 músics

Enguany, s'han programat 111 actes en uns quaranta locals de la ciutat, i vint-i-cinc es faran a les places i els carrers de Tarragona. El festival programa quaranta-vuit formacions, que apleguen més de cent trenta músics locals, a més de bandes integrades per músics de fins a deu nacionalitats. Les propostes gastronòmiques també seran protagonistes del certament, amb una quarantena d'actes que maridaran vermouths i sopars amb la música dixie. El Mercat Central, com ha fet des que va reobrir amb tots els actes festius i multitudinaris que es fan a Tarragona, també s'afegeix al festival i programa 'Dixie al Mercat Central' que portarà música en viu.

Les propostes musicals aniran acompanyades d'altres activitats pensades per divulgar i donar a conèixer el món del jazz. Així, durant aquests dies també s'han programat projeccions de cinema, exposicions, activitats infantils i familiars i conferències amb músics reconeguts, com ara el trompetista tarragoní Xavi de la Salut i Pep Gol, també trompetista i cofundador de la Vella Dixieland.

El festival es clourà dilluns, Dia Internacional del Jazz, amb una jam-session a tres bandes. Serà una jornada en què s'aplegaran tots els músics i amants de la música en la primera trobada de músics de jazz de Tarragona. ■

Oriol Llop i Maria Cavagnero es converteixen en aquesta nova producció en els protagonistes de l'obra. ACN

COM SONA 'JOSAFAT' EN CLAU DE CIRC?

Circ La companyia Passabarret estrena l'adaptació de la novel·la de Prudenci Bertrana

REDACCIÓ

La companyia Passabarret estrena al Teatre Principal de Valls l'adaptació de la novel·la modernista *Josafat*, de Prudenci Bertrana. És un fet inusual perquè es tracta d'una adaptació literària en clau de circ i s'allunya del tarannà tradicional de la companyia, en què el pallaso acostuma a ser el factor dominant de l'espectacle. Amb això, Passabarret va un pas més enllà amb una proposta de circ més formal, per convertir aquest clàssic en un espectacle de caràcter familiar, totalment narratiu i amb tècniques de circ que van des de l'acrobàcia als equilibris, tot passant

pel llançament de ganivets, la perxa o el quadrant.

Oriol Llop i Maria Cavagnero es converteixen en aquesta nova producció en els protagonistes de l'obra, *Josafat i Fineta*, i converteixen la passió de la novel·la en números de circ. De fet, segons que subratlla la companyia, és una de les poques vegades que s'adapta un text literari en una obra circense. 'Era tot un desafiament per a nosaltres –explica David Sancho, productor de l'espectacle–, perquè no teníem referents pel que fa a l'adaptació d'una novel·la, i ha estat un treball creatiu i d'investigació de molts mesos.'

Passabarret ha cercat uns socis de nivell per a la creació de *Josafat*. El virtuos

És un fet inusual perquè es tracta d'una adaptació literària en clau de circ i s'allunya del tarannà tradicional de la companyia

Aquesta nova obra de la companyia Passabarret és una coproducció de la Circoteca i la Xarxa de Cultura de l'Ajuntament de Valls. ACN

de l'*stick* Guillermo Cides posa la música en directe a l'espectacle, amb aquest instrument força desconegut i del qual és tot un referent mundial. També hi ha l'acròbata Maria Cavagnero, especialitzada en tècniques com ara els aeris o la roda *cyr*, que va ser nominada com a artista revelació en els darrers Premis Nacionals de Circ Zirkòlika. I, finalment, el director, Adrián Schvarzstein, que actualment treballa en la direcció d'òperes i espectacles de teatre i circ a tot Europa i que ha dirigit títols com ara *Circus Klezmer*, *Kamchàtka* i *Lurрак*.

‘El circ i les excentricitats sempre han anat de bracet –explica Oriol Llop, protagonista de l'obra– i el personatge de Josafat és molt excèntric, cosa que ens ajuda molt a l'hora d'interpretar-lo. De fet, ve a ser un Geperut de Notre Dame a la catalana’, diu.

Josafat va ser escrita en plena època del modernisme català, l'any 1906, i

esdevingué una de les obres més importants de la producció de Prudenci Bertrana. Va ser presentada al premi de novel·la de la Festa de la Bellesa de Palafrugell l'any 1905, on no fou premiada per motius morals, atesa la cruesa i el caràcter sacríleg de l'obra, que té un alt contingut sexual. ‘Nosaltres hem dut aquest fet al nostre terreny –comenta Llop–: hi hem canviat les referències passionals per la passió dels números de circ. Crec que hem aconseguit una bona adaptació, apta per a públic familiar’, subratlla.

‘Aquesta nova proposta és molt diferent del que hem fet sempre, però no volem que ningú pensi que hi haurà un abans i un després estilístic pel que fa als continguts de la nostra companyia’, diu David Sancho. ‘La nostra trajectòria, de més de vint anys, demostra que sempre hem combinat les tècniques de circ i el pallaso. I volem que

continui així. Josafat és una altra cosa, un deute que teníem amb nosaltres mateixos de crear un espectacle més formal, que creiem que ha arribat a bon port i que veurem créixer durant els mesos vinents’, diu.

Aquesta nova obra de la companyia Passabarret és una coproducció de la Circoteca i la Xarxa de Cultura de l'Ajuntament de Valls, i s'ha fet en residència al Teatre Principal de Valls i el Convent de les Arts d'Alcover. A més, té el suport de l'Ajuntament del Morell, l'Ajuntament de Tarragona, Stick Center, Trapezi Fira del Circ de Catalunya i Litterarum Fira d'Espectacles Literaris de Móra d'Ebre. Durant el primer mes, oferirà les seves cinc primeres funcions al Teatre Principal de Valls, el Teatre Tarragona (6 de maig), a la programació oficial de la Fira Trapezi de Reus (13 de maig) i al Morell (19 de maig).

Cartell del festival Indígenes. FI

CITA AMB ELS VINS NATURALS AL FESTIVAL INDÍGENES DE PERPINYÀ

Vins La fira aplega noranta vinaters de Catalunya Nord, el Principat i Occitània

REDACCIÓ

L'any passat es va estrenar a l'església dels Dominics de Perpinyà el festival Indígenes, especialitzat en vins naturals. Aquesta manera de fer vi, que consisteix a no afegir-hi sulfits i deixar que fermenti de manera natural, viu un moment molt bo i cada vegada hi ha més productors que s'hi afegeixen. La vocació del festival és fer-ne difusió i unir productors de banda i banda dels Pirineus.

Durant dos dies aquests vinaters, la majoria dels quals tenen petits cellers, oferiran degustacions dels seus productes. Els vins naturals són elaborats sense afegir-hi res, cap component químic ni llevat artificial. De fet, 'indígenes' és el nom dels llevats que es troben de manera natural al raïm i que originen la fermentació del vi. El resultat és un vi no tan manipulats, que expressa les característiques pròpies de cada anyada. A més, com que són vins que no han estat tractats, tenen un gust i unes característiques força diferents que poden sorprendre els paladars que no hi estan avesats.

Aquest cultiu més respectuós amb la terra i el paisatge va començar als anys 1950 a França i a còpia de temps s'ha difós a tot arreu. Tant al Principat com a Catalunya Nord és una tendència puixant, que va estretament relacionada amb el moviment Slow Food. Per això a la fira d'enguany hi participen 41 cellers de Catalunya Nord, 20 d'Occitània i 28 del Principat. Respecte a l'any passat, la xifra de cellers catalans ha crescut molt. La majoria pertanyen a la Denominació d'Origen Penedès, però també n'hi ha de la zona de l'Empordà i la Conca de Barberà.

'Los Vengadores' tornen a la gran pantalla amb la primera part de la saga 'Infinity War'. MARVEL

L'ESPERADA TERCERA PART DE 'VENGADORES' ENFRONTARÀ ELS SUPERHEROIS DE MARVEL CONTRA THANOS

Els germans Anthony i Joe Russo estrenen l'esperada *Vengadores: Infinity War*, la tercera part de la saga de Marvel *Los Vengadores*, en què molts dels superherois de Marvel s'enfrontaran contra el malvat galàctic Thanos. Per una altra banda, l'actor Daniel Brühl és el coprotagonista d'un dels altres films destacats de la setmana: el drama *7 días en Entebbe*, del destacat director brasiler José Padilha, qui ha dirigit films com *Tropa de Élite* i la recent i renovada *Robocop*. També cal recalcar l'estrena de la palestina *Invitación de boda*, d'Annemarie Jacir.

Avengers: Infinity War *Vengadores: Infinity War*

Direcció: Anthony i Joe Russo. Intèrprets: Scarlett Johansson, Zoe Saldana, Brie Larson; Chris Pratt, Tom Holland, Benedict Cumberbatch. Gènere: Acció.

Els superherois de Marvel hauran d'unir forces per lluitar contra Thanos, un poderós enemic que vol bombardar l'univers per destruir-lo. Durant deu anys, protagonitzaran l'enfrontament definitiu i més sagrant de tots els temps. Per això han d'estar disposats a sacrificar-ho tot.

7 Days in Entebbe 7 días en Entebbe

Direcció: José Padilha. Intèrprets: Rosamund Pike; Daniel Brühl, Eddie Marsan, Ben Schnetzer. Gènere: Drama.

Tel Aviv, 1976. Un avió d'Air France és segrestat per dos palestins amb la intenció de demanar l'alliberament dels presos palestins a Israel. El desviaran a l'Aeroport Internacional d'Entebbe a Uganda, on es farà el rescat. Basada en fets reals.

Wajib Invitación de boda

Direcció: Annemarie Jacir. Intèrprets: Monera Shehadeh, Lama Tatour, Samia Shanani; Mohammad Bakri, Saleh Bakri, Tarik Koptiy. Gènere: Drama.

Abu Shadi és un pare divorciat que viu a Natzaret i prepara el casament de la filla. Després, viurà tot sol. En Shadi, el seu fill, és arquitecte i torna de Roma després de molts anys per ajudar-lo a lliurar en mà les invitacions, tal com dicta la tradició palestina.

Game Night Noche de juegos

Direcció: John Francis Daley, Jonathan Goldstein. Intèrprets: Rachel McAdams, Kylie Bunbury, Sharon Horgan; Jason Bateman, Jesse Plemons, Kyle Chandler. Gènere: Comèdia.

Una vegada a la setmana, en Max i l'Annie organitzen una vetllada de jocs amb parella. Un dia, la festa millora amb l'aparició del germà d'en Max, en Brooks, que organitza una vetllada temàtica amb un fals assassinat. Però de cop i volta, les coses es compliquen.

LASANYA DE VERDURES

La cuina de la Neus
ens proposa un plat vegetarià

Ingredients

- 1 paquet de plaques de lasanya
- 2 pebrots verds
- 1 pebrot gros vermell
- 2 pastanagues petites
- 1 ceba grossa
- 1 carabassó
- 1 albergínia
- 1 porro
- Salsa de tomàquet
- 250 g de xampinyons
- 50 g de formatge parmesà
- oli, sal, pebre negre
- all i julivert

NEUS CUSCÓ

Tallem la verdura ben petita. Posem oli en una paella fonda. Hi posem la ceba, els pebrots verds i el vermell i les pastanagues. Salem, tapem i deixem coure. Quan la ceba ja transparenti, afegim mig porro, l'albergínia i el carabassó. I que cogui una mitja hora.

Quan tenim la verdura cuita, en una plata d'anar al forn, fem un llit de salsa de tomàquet i hi posem a sobre una placa de lasanya. Col·loquem una mica de verdura. A sobre, una altra placa de lasanya i una altra vegada la verdura. Fem quatre pisos. Acabem amb una placa de lasanya.

Col·loquem salsa de tomàquet per sobre, una mica de formatge parmesà i una mica de porro talladet per a adornar. Gratinem a 200°.

Mentrestant, fregim els xampinyons, amb oli, sal, pebre i, al final de la cocció, all i julivert. Els xampinyons acompanyen el plat.

Vueling cancel·la 118 vols aquest cap de setmana a causa de la vaga de controladors a Marsella

Les autoritats alemanyes aturen l'intent del govern espanyol de condecorar els agents que van detenir Puigdemont

MeToo guanya als tribunals: l'actor Bill Cosby, condemnat per assetjament sexual

El Consell General del Poder Judicial i el Tribunal Suprem espanyol tanquen files amb el tribunal de la Manada

Compromís històric de les dues Corees per la desnuclearització